ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 252 (8159)
ОКТЯБРИИН 26
ПЯТНИЦА
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 39 жэлэй ой мандаха болтогой!

Эб найрамдалай түлөө, демократиин түлөө, социализмын түлөө тэмсэгшэ бүхы арадуудта ахадүүгэй амар мэндэ!

(Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 39 жэлэй ойдо зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гэй Уряануудһаа).

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 39 жэлэй ойдо зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гэй УРЯАНУУД

Агууехэ Октябрьска социалистическэ револю- 39 жэлэй ой мандаха болтогой!

Эб найрамдалай түлөө, демократиин түлөө, со- мын түлөө тэмсэгшэ бүхы арадуудта ахадүүгэй мэндэ!

Бүхы оронуудай ажалшад! Дайн сэрэгые зай- болохо, зайсуулха хэрэгтэйшье! Дайнай аюулда , эб найрамдалай түлөө, арадуудай хоорондын аа холбооной түлөө тэмсэлэй тугые улам дээ- ргэс!

Бүхы оронуудай ажалшад! Буу зэбсэгүүдые, хүсэнүүдые хороохо ябадал туйлагты! Атомна, дно ба хүниие олоор хюдаха ондоошье зэбсэг эрилтэ табигты! Атомай хүсые—хүн түрэлтэ- галан тайбан хүгжэлтэдэ зорюулагты!

Ажалшадай нэгэдэлынь, эб найрамдалай ба де- тиин түлөө, арадуудай бэеэ даанхай байдалай тэмсэхэдээ коммунистнуудай, социалистнуудай бүхы түрүү хүсэнүүдэй хоорондын харилсаа хол- улам бэхижэг лэ!

Советскэ Союзай болон арадай демократиин дай ажалшад! Социализмын лагериин оронуу- уехэ хани харилсаае саг үргэлжэ бэхижүүлэн агты, манай оронуудай арадуудай хоорондын ёһоной хани барисаае улам хүгжөөн, бэхижүү-

Орон доторoo амжалтатайгаар социализм бай- байгша агууехэ хитад арадта ахадүүгэй амар !

дай Арадай Республика мандаха болтогой! дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахиха, хүсэн түгэс —советскэ болон хитад арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан, харилсаа холбоон улам хүгжэн лэ!

Арадай ажахы болон культураяа саашадань хүг- дэбжээхын түлөө, арад зоной ажабайдалые улам уулхын түлөө, эб найрамдалай түлөө, социализм лхын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байгаа о Арадай Республикын ажалшадта ахадүүгэй мэндэ!

тскэ болон польско арадуудай хоорондын бата барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

Арадай ажахы болон культураяа саашадань н дэбжээхын түлөө, арад зоной ажабайдалые һайжаруулхын түлөө, эб найрамдалай түлөө, со- м байгуулхын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ Чехословацка Республикын ажалшадта ахадүү- ар мэндэ!

тскэ ба чехословацка арадуудай хоорондын бата барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

Арадай ажахы болон культураяа саашадань хүг- дэбжээхын түлөө, арад зоной ажабайдалые улам руулхын түлөө, эб найрамдалай түлөө, социа- байгуулхын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ Венгерскэ Арадай Республикын ажалшадта үгэй амар мэндэ!

тскэ ба венгер арадуудай хоорондын бата хани ан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

Арадай ажахы болон культураяа саашадань хүг- дэбжээхын түлөө, арад зоной ажабайдалые улам руулхын түлөө, эб найрамдалай түлөө, социа- байгуулхын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ бай- умынска Арадай Республикын ажалшадта аха- амар мэндэ!

тскэ болон румын арадуудай хоорондын бата барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

Арадай ажахы болон культураяа саашадань н дэбжээхын түлөө, арад зоной ажабайдалые һайжаруулхын түлөө, эб найрамдалай түлөө, со- м байгуулхын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ Болгариин Арадай Республикын ажалшадта үгэй амар мэндэ!

тскэ болон болгар арадуудай хоорондын бата барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

Арадай ажахы болон культураяа саашадань хүг- дэбжээхын түлөө, арад зоной ажабайдалые улам руулхын түлөө, эб найрамдалай түлөө, социа- байгуулхын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ Албаниин Арадай Республикын ажалшадта үгэй амар мэндэ!

тскэ болон албан арадуудай хоорондын бата барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

Арадай ажахы болон культураяа саашадань хүг- дэбжээхын түлөө, арад зоной ажабайдалые улам руулхын түлөө, эб найрамдалай түлөө, социа- байгуулхын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ бай- онгол Арадай Республикын ажалшадта ахадүү- ар мэндэ!

тскэ болон монгол арадуудай хоорондын бата барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

Социализм байгуулжа байгаа Югославиин Фе- вна Арадай Республикын арадуудта ахадүүгэй мэндэ! Советскэ Союзай болон Югославиин ара- хоорондын бата хани барисаан, харилсаа хол- мандаха болтогой!

Арадайнгаа ажахые һэргээн бодхоохын, сааша- хүгжөөхын түлөө, эб найрамдалай өөрынгөө оронийе национальна та- демократическа ёһоор нэгэдхэхын түлөө тэм- байгаа Корейскэ Арадай-Демократическа Рес- ын баатар габьяата арад түмэндэ ахадүүгэй мэндэ!

Арадайнгаа ажахые һэргээн бодхоохын, сааша- хүгжөөхын түлөө, эб найрамдалай түлөө, өөрын- ониие национальна талаарнь демократическа нэгэдхэхын түлөө тэмсэжэ байгаа Вьетнамай ратическа Республикын баатар габьяата арад э ахадүүгэй амар мэндэ!

Милитаризмын һэргээгдэхэ ябадалда эсэргүүсэн, ска хоёр гүрэнэй эб эстэй болохын түлөө, Эхэ эб найрамдалай, демократическа ёһоор нэгэд- түлөө тэмсэжэ байгаа бүхы Германиин эб най- да дуратай хүсэнүүдэй түшэг тулгуури—Германска Демократическа Республика мандаха болтогой!

Германска болон советскэ арадуудай хоорондын хани барисаан ба харилсаа холбоон Европодо амгалан байдал мандуулгын аша туһада улам бэхижэн, хүгжэг лэ!

19. Эхэ оронойнгоо хүгжэн дэбжэхын түлөө, Азида ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэгщэ агууехэ энэдхэг арадта ахадүүгэй амар мэндэ! Советскэ Союзай болон Индиин арадуудай хоорондын хани барисаан, харилсаа холбоон улам бэхижэн, хүгжэг лэ!

20. Эб найрамдалай түлөө, национальна бэеэ даанхай байдалаа бэхижүүлхын түлөө тэмсэжэ байгаа Индонезиин болон Бирмын арадуудта ахадүүгэй амар мэндэ! Советскэ Союзай, Индонезиин болон Бирмын арадуудай хоорондын хани барисаан, харилсаа холбоон улам бэхижэг лэ!

21. Эхэ оронойнгоо сүлөөтэ эрхэ, бэеэ дааһан байдалые эрэлхэг зоригтойгоор аршалан хамгаалжа байгаа египет арадта халуун баяр хүргэе!

22. Уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулхын түлөө, гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон байхын түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэлдэ Англиин, Америкын Холбоото Штадуудай, Франциин болон Советскэ Союзай арадуудай хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

23. Советскэ Союзай болон Италиин арадуудай хоорондын хани барисаан ба харилсаа холбоон улам бэхижэг лэ!

24. Тэгшэ эрхэтэй байха, бэе бэедээ этигэлсэхэ, арадуудаа хүндэлхэ ябадалые үндэһэ болгоһон, Советскэ Союз Финляндска Республика хоёрой хоорондын хани барисаан ба харилсаа холбоон мандаха болтогой!

25. Советскэ Союзай, Швециин, Норвегиин, Даниин, Исландиин хоорондохи хани барисаата харилсаан улам бэхижэн, хүгжэг лэ!

26. Советскэ Союзай арадуудай, нейтральна, бэеэ дааһан ба демократическа Австриин арад зоной хоорондын хани барисаан, харилсаа холбоон Европодо эб найрамдал бэхижүүлгын аша туһада мандаха болтогой!

27. Милитаризмын һэргээгдэхэ ябадалда эсэргүүсэн, оронойнгоо амгалан тайбан, демократическа ба бэеэ даанхайгаар хүгжэхын түлөө эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэгшэ япон арадта амар мэндэ!

28. Колониальна дарлалтын гэнжые мулта татажа хаяад, эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй түлөө, национальна бэеэ дааһан байдалаа бэхижүүлхын түлөө тэмсэжэ байгаа Азиин болон Африкын арадуудта халуун баяр хүргэе!

29. Империалистическэ дарлалтада эсэргүүсэн, өөрынгөө сүлөө ба национальна бэеэ дааһан байдалай түлөө тэмсэжэ байгаа колониальна, дулдыданги оронуудай арадуудта амар мэндэ!

30. Ниитын элдэб байгууламжатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон байхые хүсэдэг политика, эб найрамдал сахиха ба бэхижүүлхэ, бүхы оронуудтай экономическа болон культурна холбоо барисаагаа улам хүгжөөхэ гэдэг политика — Советскэ Союзай ленинскэ гадаадын политика мандаха болтогой!

31. Советскэ Армиин болон Флодой сэрэгшэд! Өөһэдынгөө сэрэгэй болон политическэ эрдэм шадабариие эрид шууд дээшэлүүлэгты, мүнөө сагай дайшалхы техникэ болон зэбсэгүүдые шудалагты, бүри һэримжэтэй ба дайшалхы бэлэн байгты!

Манай Эхэ ороной амгалан ба аюулгүй. байдалые сахин жагсагша, илалтануудай алдар солоор суурхаһан шэн габьяата Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

32. Советскэ байгуулалтын эбдэршэгүй бата үндэһэ һуури — хүдэлмэришэн анги колхозно таряашад хоёрой холбоо барисаан хүдэлмэришэн ангиин хүтэлбэреэр мандаха, улам батажахань болтогой!

33. Олон үндэһэ яһатанһаа бүридэһэн манай социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалай эшэ үндэһэн—Советскэ Союзай арадуудай ахадүүгэй хани барисаан хүгжэн, мандахань болтогой!

34. Советскэ Союзай ажалшад! Коммунистическэ парти болон Советскэ правительствоя тойрожо бүри нягтаар эмхидэе, коммунистическэ общество байгуулха агууехэ хэрэгтэ зорюулжа бүхы хүсэеэ, зохёон байгуулхы эршэ зоригоо элсүүлэн жагсаае!

35. Советскэ Союзай ажалшад! Зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XX съездын Директивэнүүд — коммунизм байгуулжа үргэлжэлхэ, арадай ажахын хүсэтэ шэнэ дэбжэлтэ туйлаха, советскэ арадай ажабайдалые улам һайжаруулха дайшалхы программа мүн. Зургаадахи табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө арад бүгэдын тэмсэл улам үргэнөөр дэлгэрүүлэе!

36. Советскэ Союзай ажалшад! Зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые предприяти, барилга, колхоз, совхоз, МТС бүхэнэй дүүргэхэ ябадал туйлая!

37. Советскэ Союзай ажалшад! Арадай бүхы ажахые бүри ехээр хүгжөөхэ, арад түмэнэй байдалые улам баян ба болбосоролтой болгохо гэдэг, Эхэ оронойнаай хүсэ шадалай ба аюулгүй байдалай бэхижэхэ үндэһэ һуури—хүндэ промышленностиие булюу ехээр хүгжөөхэ гэдэг Парти, Правительствын политикые эрид шууд бэелүүлэгты!

38. Социалистическэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Техническэ дэбжэлтын түлөө, ажалай бүтээсые бүхы талаарнь бүри ехэ болгохын түлөө тэмсэгты! Өөрынгөө ороной ба хилын саанахи наука болон техникын шэнэ шэнэ туйлалтануудые, предприятинуудай түрүү дүй дүршэлые үйлэдбэридөө нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты!

39. Эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүд, мастернууд! Ажал ба үйлэдбэриин эмхидхэлые улам һайжаруулагты, ажалай журамые бүхы хэмжээгээр бэхижүүлэгты, предприятинуудай жэгдэ һайнаар хүдэлхэ ябадал хангагты! Арьбалалта хэхэ ёһо гурим сахихын түлөө тэмсэгты, продукциингаа шанарые һайжаруулагты, өөрынь үные химдаруулагты!

40. Советскэ металлургнууд! Үйлэдбэриин техникэ ба технологиие улам нарижуулан һайжаруулагты, руда малтан абалга, эрхим шанартай металл үйлэдбэрилэн гаргалгаяа бүри ехэ болгогты! Руда болбосоруулдаг предприятинуудай ба металлургическа заводуудай барилга түргэдхэгты! Арадай ажахыда шэрэм, булад, прокат, үнгэтэ ба шухаг металлнуудые бүри ехээр үгэгты!

41. Нүүрһэнэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Үйлэдбэриингөө түсэбүүдые дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэгты, нүүрһэ малтан абаха ба шанаржуулха түрүү арга методүүдые дэлгэрүүлэгты, техникэ ашаглалгаяа улам һайжаруулагты! Шэнэ шахтануудые, разрезүүдые, шахтёрнуудай байха гэрнүүдые түргөөр баригты! Арадай ажахыда нүүрһэ бүри ехээр үгэе!

42. Нефтиин ба газай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Нефть болон газ бүри түргэнөөр гаргажа абаха, шанаржуулха ябадал туйлагты! Скважин малталгаяа бүри түргэдхэгты, өөрынь үные химдаруулагты! Орондоо нефть, газ болон эрхим шанартай нефтиин продуктнуудые бүри ехээр үгэе!

43. Советскэ энергетигүүд, электростанцинуудые болон электродамжуулгануудые баригшад ба хабсаргагшад! Энергетикын шэнэ хүсэнүүдые түргөөр тодхон, ашаглагты! Барилгын хүдэлмэриин шанарые һайжаруулагты, өөрынь үные химдаруулагты! Орондоо электроэнерги бүри ехээр үгэе!

44. Машина бүтээдэг, прибор бүтээдэг предприятинуудай эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүд! Бүтээсэ ехэтэй, шэнэ түхэлэй түхеэрэлгэнүүд болон приборнуудые түргөөр бии болгон, ашаглагты! Арадай ажахые түрүү техникээр зэбсэглэхын түлөө эрид шууд тэмсэгты! Комплексно ёһоной автоматизаци ба хүдэлмэреэ оньһожоруулха ябадал үргэнөөр дэлгэрүүлэн нэбтэрүүлэгты!

45. Хүндэ машина бүтээдэг үйлэдбэриин хүдэлмэрилэгшэд! Мүнөө сагай бүтээсэ ехэтэй прокатна станогуудые, газарай рудагай, доменно, булад хайлуулдаг ба нефть абадаг түхеэрэлгэ бүри олоор бүтээн гаргагты! Ороной электростанцинуудта хэрэгтэй ууралай ба уһанай хүсөөр хүдэлдэг хүсэтэ шэиэ турбинануудые, ууралай котёлнуудые түргөөр бүтээгты!

46. Электротехническэ ба радиотехническэ промышленностиин эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүд! Тон шэнэ янзын түхеэрэлгэ, аппаратура, приборнууд болон эрхим шанартай ондоошье хэрэгсэлнүүдые бүри олоор бүтээн гаргагты!

47. Химическэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Технологическа шэнэ аргануудые үйлэдбэридөө үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты, техникээ, үйлэдбэриин хүсые бүри һайнаар ашаглагты! Химическэ хэрэгсэлнүүдые бүри ехээр үйлэдбэрилэн гаргагты, ассортиментыень үргэдхэгты!

48. Советскэ геологууд! Манай Эхэ ороной баялигые бүри түргэнөөр шэнжэлэгты, түмэрэй, нүүрһэнэй, нефтиин, газай, үнгэтэ ба шухаг металлнуудай байдаг шэнэ газарнуудые ологты!

49. Советскэ барилгашад! Промышленна шэнэ предприятинуудай, совхозуудай, машинно-тракторна станцинуудай, байрын гэрнүүдэй, һургуулинуудай, больницануудай, үхибүүдэй болон культурна эмхи зургаануудай барилгые улам түргэдхэн, шанарыень һайжаруулагты!

Барилгын болзорыень хороохо, үныень химдаруулха ябадал туйлагты!

50. Барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Эхэ ороной барилгануудта хэрэгтэй цемент, хабсаргамал түмэр-бетон зүйлнүүд ба бусад материалнуудые бүри ехээр бүтээн гаргагты, шанарыень һайжаруулагты!

51. Ой модоной, модо болбосоруулдаг ба саарһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Үйлэдбэриингөө хүсые бүри ехээр үргэдхэгты! Машинанууд болон механизмуудые хүсэд бүрин ашаглагты, ажалай бүтээсые дээшэлүүлэгты! Эрхим шанартай модо, саарһа ба мебель орондоо элбэг ехээр үгэе!

52. Хүнгэн ба бүд нэхэдэг промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Эд товар бүри ехээр бүтээн гаргажа, ассортиментыень үргэдхэгты! Хүн зондо шухала һайн шанартай, гоё һайхан бүдүүд, һайн хубсаһа, бүхэ аад, гоёор оёгдоһон гутал болон бусад эд товар бүри ехээр бүтээн гаргая!

53. Эдеэ хоолой зүйлнүүдые үйлэдбэрилдэг промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Эдеэ хоолой зүйлнүүдые үйлэдбэрилгээ бүхы талаарнь үргэдхэгты, шанарыень һайжаруулагты! Хүн зондо шухала сахар, өөхэ тоһо, мяханай, һүнэй ба бусад продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилэгты!

54. Загаһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Загаһа барилга, загаһанай продукци буйлуулан гаргалгаяа бүри ехэ болгогты! Үйлэдбэрилгээ үшөө һайнаар эмхидхэгты! Продукциин шанарыень улам һайжаруулагты, өөрынь үные химдаруулагты! Загаһа бариха, загаһанай нөөсэ баялигые хамгаалха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагты!

55. Эрэгтэй ба эмэгтэй колхознигууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, хүдөө ажахын үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудые эрид шууд хүгжөөн дэбжээхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе!

Хүн зондо шухала ороохо таряа, мяха, һү, нооһо болон бусад продуктнуудые, промышленностьда хэрэгтэй түүхэй эд бүри ехээр үйлэдбэрилжэ үгэе!

56. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Хүдөө ажахын бүхы үйлэдбэриин үндэһэ һуури болохо таряанажалые бүри ехээр хүгжөөхын түлөө тэмсэгты! Жэл бүри 11 миллиард пүүд хүрэтэр ороохо таряа ургуулжа абадаг болое!

57. Орон доторoo ороохо таряа үшөө ехээр ургуулжа абахын тула Парти, Правительствын үгэһэн даалгабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлэн, шэнэ газар элдүүрилжэ байгаа хүдэлмэрилэгшэдтэ алдар соло!

58. Эрэгтэй ба эмэгтэй колхознигууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! Ниитынгээ малажалые бүхы талаарнь хүгжөөгты, ашаг шэмыень бүри ехэ болгогты! Малажалай продуктнуудые орондоо бүри ехээр үгэе!

59. Эрэгтэй ба эмэгтэй колхознигууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! Хүдөө ажахын үйлэдбэриин культурые дээшэлүүлэгты, наукын туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэлые колхозууд болон совхозуудта үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты!

Хүсэ болон зөөри эгээн багаар гаргажа, элдүүриингээ газарай 100 гектар бүридэ таряалангай ба малажалай продукци бүри ехээр абадаг болое!

60. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Ажалай бүтээсые али бүхы аргаар дээшэлүүлхэ ябадал туйлагты! Техникээ хүсэд бүрин ашаглахын түлөө, хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудта комплексно механизаци, электричество нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхын түлөө эрид шууд тэмсэгты!

61. Эрэгтэй ба эмэгтэй колхознигууд! Колхозой үйлэдбэриие эмхидхэлгэдэ, артелиин хэрэгые хүтэлбэрилхэ ябадалда эдэбхи үүсхэл ехээр гаргагты, ажалай журам бэхижүүлэгты, ажалай бүтээсэ бүри ехэ болгогты! Колхозуудайнгаа ниитын ажахые бүхы талаарнь хүгжөөе!

62. Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэрилэгшэд! Тракторнууд, комбайнууд болон хүдөө ажахын бусад машинануудые хаһа саг соонь, эрхим шанартайгаар заһабарилхын түлөө тэмсэгты! 1957 ондо хүдөө ажахын хүдэлмэриие амжалтатайгаар эмхидхэхын тула бэлдэгты!

63. Совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд! Элдүүриингээ газарые эрхим һайнаар ашаглагты, таряалангай ургаса ба малажалай ашаг шэмэ үгэлгые бүри ехэ болгогты! Үйлэдбэриин эмхидхэл ба техникын ашаглагдасые улам һайжаруулагты!

Бүхы совхозуудые олзо, ашаг ехэтэй эрхим предприятинууд болгоё!

64. Нютагай промышленностиин болон олзоборилгын кооперациин хүдэлмэрилэгшэд! Арадай хэрэглэмжын эд товарнуудые, хүдөө ажахын зэр зэмсэгүүд болон барилгын материалнуудые бүри ехээр бүтээн гаргагты! Нютагайнгаа түүхэй эдүүдые үшөө һайнаар ашаглагты, бүтээһэн зүйлнүүдэйнгээ шанарыень һайжаруулагты, өөрынь үные химдаруулагты! Зоной хэрэгсэл хангадаг предприятинуудые бүри олон болгогты, хүдэлмэриинь улам һайжаруулагты!

65. Гүрэнэй болон кооперативна худалдаа наймаа, ниитын эдеэ хоол эмхидхэдэг хүдэлмэрилэгшэд! Советскэ зоной эрилтые тон культурнаар хангахын түлөө тэмсэгты! Ажалшадай эрилтые хүсэд бүрин хангагты!

66. Түмэр замай транспортын хүдэлмэрилэгшэд! Ашаа зөөлгын хэмжээе бүри ехэ болгогты! Пассажирнуудые хангалгаяа улам һайжаруулагты! Электровозууд болон тепловозуудые олоор хэрэглэдэг болгогты, транспортдахи оньһожоруулгын ба автоматизациин хэмжээе улам үргэдхэгты! Үбэлдөө түмэр харгынуудай һайнаар хүдэлмэрилхынь түлөө тэмсэгты!

67. Далайн ба гол мүрэнэй флодой хүдэлмэрилэгшэд! Ашаануудые бүри ехээр зөөгты, пассажирнуудые хангалгаяа улам һайжаруулагты! Флот болон портнуудые ашаглаха шэнэ техникэ ба түрүү арга методүүдые зоримгойгоор нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты! 1957 оной навигацида флодоо эрхим һайнаар бэлдэхэ ябадал хангая!

68. Автомобильна транспортын, шоссейнэ харгынуудай хүдэлмэрилэгшэд! Ашаануудые бүри ехээр зөөгты! Пассажирнуудые хангалгаяа улам һайжаруулагты! Автомобильнуудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахын түлөө, ашаа зөөлгын өөрынь үные химдаруулхын түлөө тэмсэгты! Харгынуудаа эрхим һайн байлгагты, шэнэ харгынуудые олоор баригты!

69. Хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд! Хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдые саг үргэлжэ һайжаруулагты, улам нарижуулагты! Почтын, телеграфай, телефоной, радиогой, телевидениин һаадгүй һайнаар хүдэлмэрилхэ ябадал туйлагты! Хүн зониие хангалгаяа улам һайжаруулагты!

70. Советскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд! Советскэ гүрэнэй аппарадай хүдэлмэридэ ленинскэ гол ёһонуудые сахихын түлөө, социалистическэ хуули ёһо бэхижүүлхын түлөө тэмсэгты, албан хойрог ба нобшо ябадалые үндэһөөрнь үгы хэгты, ажалшадай эрилтэнүүд болон хэрэглэлдэ анхаралтайгаар хандагты!

71. Научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай, дээдэ һургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэд! Советскэ наукые шэнжэлэн хүгжөөгты, мэргэжэлтэдые бэлдэлгын хэрэг улам һайжаруулагты, манай ороной техническэ дэбжэлтын хэрэгтэ наукын дүүргэдэг үүргые бүри ехэ болгогты!

72. Советскэ литературын болон искусствын хүдэлмэрилэгшэд! Литературын болон искусствын удха түгэлдэр байхын түлөө тэмсэгты, өөһэдынгөө уран шадабариие саг үргэлжэ нарижуулан һайжаруулагты! Манай агууехэ арадта таараха зохёолнуудые бэшэгты!

73. Арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд! Үхибүүдые һургалга, хүмүүжүүлгын шанарые улам һайжаруулагты, һургуулинуудта политехнизаци бэелүүлхын түлөө тэмсэгты! Үхибүүдые советскэ Эхэ орондоо дуратай, үнэн сэхэ байхаар, арадуудай хоорондын хани барисаанай үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлэгты!

Түгэс болбосоролтой, культурна ба ажалда дуратай социалистическэ обществын гражданинуудые, эдэбхитэйгээр коммунизм байгуулалсаха хүнүүдые бэлдэгты!

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 39 жэлэй ойдо зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гэй УРЯАНУУД

(Түгэсхэл)

74. Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд! Арадай элүүрые сахиха хүдэлмэреэ улам һайжаруулан хүгжөөгты, аргалалгын ба санитарна эмхи зургаануудай хүдэлмэридэхи культурые улам дээшэлүүлэгты! Медицинскэ эрдэм ухаанай туйлалтануудые ажалдаа ашаглагты!

75. Советскэ профсоюзууд! Ажалай бүтээсые бүри ехэ болгохын түлөө, зургаадахи табаижэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө арад бүгэдын социалистическэ мүрысөөнэй тугые улам дээшэ үргэгты!

Үйлэдбэриин новаторнуудай дүй дүршэлые дэлгэрүүлэгты! Хүдэлмэришэд болон албахаагшадай ажабайдалай, культура болбосоролой хэмжээе улам дэбжээхын тула саг үргэлжэ оролдолго гаргагты! Хүдэлмэришэдэй суглаанууд, үйлэдбэриин зүблөөнүүд, ажахын эдэбхитэдэй суглаанууд болон үйлэдбэрэе ударидаха хэрэгтэ хүдэлмэришэдэй хабаададаг ондоошье формонуудые үргэнөөр хэрэглэгты!

Коммунизмын һургуули—советскэ профсоюзууд мандаха болтогой!

76. Советскэ эхэнэрнүүд! Арадай ажахын, наукын болон культурын бүхы һалбаринуудта, советскэ арадай аша туһын ба зол жаргалай тулада зорюулжа үхибүүдые хүмүүжүүлдэг арюун һайн хэрэгтээ шэнэ амжалтануудые туйлагты!

Коммунизм байгуулха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадагша — советскэ эхэнэрнүүд мандаха болтогой!

77. Коммунизм байгуулалсагша залуушуулай түрүү отряд, советскэ залуушуулай эмхидхэлшэ, Коммунистическэ партиин эдэбхитэй туһалагша ба резерв—Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунистическэ Союз мандаха болтогой!

78. Эдир хүбүүд ба басагад, манай алдарта советскэ залуушуул! Ажахын болон культурна байгуулалтада эдэбхитэйгээр хабаадалсагты! Түрүү наукын болон техникын туйлалтануудые шудалагты, промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэридэ ажаллаха мэргэжэл шадабарида һурагты!

Манай орон дотор коммунизмын агууехэ хэрэгэй илалта туйлахын түлөө тэмсэлдэ оролдосотойгоор ба зоримгойгоор хабаадагты!

79. Пионернүүд болон һургуулиинхид! Эрдэм ухаа оролдосотой, нэтэрүүгээр шудалагты! Ажалда дуратай, шанга журамтай байгты! һуралсалдаа амжалтануудые туйлагты! Манай орон дотор коммунизм эдэбхитэйгээр байгуулалсагшад болохоор бэеэ бэлдэгты!

80. Коммунистнууд болон комсомолецууд! КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө арад бүгэдын тэмсэлэй түрүү зэргэдэ ябагты! Марксистско-ленинскэ теориие оролдосотойгоор шудалагты! Арадай ажахыда техническэ дэбжэлтэ туйлахын түлөө, ажалай бүтээсые бүри ехэ болгохын түлөө, советскэ арад зоной ажабайдалай саг үргэлжэ һайжархын түлөө, СССР-тэ коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэгты!

81. Манай ороной арадуудай хани барисаанай бата хэрэм, бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай тон бэхи түшэг тулгуури — Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз мандаха болтогой!

82. Коммунизм байгуулагша—агууехэ советскэ арад мандаха болтогой!

83. Коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэнь советскэ арадые зоригжуулагша ба ударидагша агууехэ хүсэн—Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

84. Марксизм-ленинизмын туг доро, Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр — урагшаа, коммунизмын илалта тээшэ!

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет.

Октябриин һайндэрэй урда тээ

Улан-Удын сэмбын фабрикын коллектив жэлэй эхинһээ хойшо квартальна түсэбөө хэдо үлүүлэн дүүргэнэ. Мүнөө энэ фабрикын хүдэлмэришэд Агууехэ Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, октябрь һарын даалгабариие 103 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 3,5 мянга метр сэмбэ нэхэхэ гэһэн уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: фабрикын сэмбэ будалгын цехын начальник В. М. Гриф, шалгагша М. В. Щергин гэгшэд продукциингаа шанарые шалгажа байна.

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай мал үүсэлэлгын заводой хүдэлмэришэд Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин һайндэрые ажалай амжалтаар угтахын түлөө тэмсэнэ. Тус заводто малай гэдэһэ аршадаг цехын хүдэлмэришэн Прасковья Петровна Залуцкая үдэрэйнгөө даабариие 170—180 процент дүүргэжэ, ажалай үндэр бүтээсэ туйлана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: П. П. Залуцкая.

А. Мантаевай фото.

Афганистанай Премьер-Министр Мухаммед Дауд Советскэ Союзаар аяншална

СОЧИ, октябриин 23. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Советскэ орон сооғуур аяншалжа ябаа Афганистанай Премьер-Министр Сардар Мухаммед Дауд, тэрэшэлэн тэрээнтэй суггаа ябалсаһан хүнүүд Кавказ шадархи Хара далайн эрьедэ мүнөөдэр ерээ.

Сочиһоо, Хоста, Кудепст, Адлер гэжэ газарнуудһаа ерэһэн олон зуун ажалшад, ажалшадай депутадуудай Краснодарска хизаарай, Сочиин городской, Адлерска районно соведүүдэй депутадууд, ниитын түлөөлэгшэд хани харилсаата Афганистанһаа ерэһэн айлшадые Адлер гэжэ гоё һайхан амаралтын газартахи аэродром дээрэ хани ёһоор угтаһан байна. Аэродром дээрэ сугларагшад афганска правительствын толгойлогшые, тэрээнтэй суггаа ябалсаһан хүнүүдые үни удаан үргэлжэлһэн альга ташалтаар угтаа, үхибүүд тэдэнэртэ баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

Сочиин городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Д. С. Васильев Премьер-Министр Мухаммед Даудые, тэрээнтэй суггаа ерэлсэһэн Афганистанай айлшадые амаршалаа. Амаршалгадань харюу болгон Мухаммед Дауд иимэ үгэ хэлэбэ:

—Намайе хани ёһоор угтаһанайтнай түлөө Сочиин ажалшадта баясхалан хүргэнэб. Советскэ Союз сооғуур ябаһан лэ газартамнай хани ёһоор маниие угтаа. Тиимэһээ хани ёһоор угтаһанайнь түлөө Сочиин ажалшадта өөрынгөө, тэрэшэлэн намтай суггаа ябалсаһан хүнүүдэй үмэнэһөө баясхалан хүргэнэб.

Айлшад машинануудта һуужа, Адлерска аэропортһоо Сочи шэглэн ошобо. Тэдэнэр Хара далайн эрьеые зубшан, энэ дулаан ороной набша намаагаар бүрхөөгдэһэн санаторинуудай хажуугаар гаража ошоо. Тэдэнэрэй ябаха замаар, үйлсын хоёр талаархи гэрнүүдтэ Афганистанай, Советскэ Союзай, Российска Федерациин гүрэнэй тугууд намилзан байгаа. Хани барисаата афган арадта хандаһан амаршалгын үгэнүүд улаан бүдүүд дээрэ бэшээтэй байба.

Курортдо амаржа байгшад, тэрэшэлэн тэндэхи ажалшад айлшадые альга ташан, «ура» хашхаралдажа угтаа. Халуунаар угтаһанайнь түлөө баяр хүргэхын тула Мухаммед Дауд машинаһаа оло дахин гараа. «Советскэ Союзай, Афганистанай хоорондохи хани барисаан һалбаран бадаржа байг лэ!» гэһэн хашхаралдаанай болоходо Мухаммед Дауд иигэжэ харюусаа:

—Бэе мэндэ, зол жаргалтайгаар ажаһуухыетнай та бүгэдэдэ үнэн зүрхэнһөө хүсэнэб. Афган, совет арадуудай хоорондохи хани барисаанай бэхижэжэ, һалбаран бадархыень таанартал адляар би хүсэнэб.

Сочиин Горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Д. С. Васильев Афганистанай Премьер-Министр Мухаммед Даудые үдын хоолоор хүндэлөө.

СОЧИ, октябриин 24. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Афганистанай Премьер-Министр Мухаммед Дауд, тэрээнтэй суггаа ябалсаһан хүнүүд курортын город Сочи гэдэгые мүнөөдэр хараба. Мүнөөдэр зунайхидал адли хурса наран гаража, агаар набша сэсэгэй хоншуу үнэрөөр анхилан байгаа. Уһанай эрьедэ, садууд болон сэсэрлигүүдтэ амарагшад олон байба.

Афганска правительствын түлөөлэгшэ, тэрээнтэй суггаа ябалсаһан хүнүүд Орджоникидзын нэрэмжэтэ шахтёрнуудай санатори руу үглөөгүүр ошоо. Донбассһаа, Карагандаһаа, Москва шадарһаа, тэрэшэлэн Кузбассһаа ерэһэн шулуу нүүрһэшэд айлшадые альга ташан угтаа. Донецкэ шахтёр Н. Т. Андреев Советскэ Союзай горнягуудай үмэнэһөө Премьер-Министрые амаршалжа, тэрээндэ ехэ баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

Айлшад санатори хараад, далайн эрье тээшэ ошоо.

Г-н Мухаммед Дауд санаториһоо гаража ошоходоо иигэжэ хэлээ:

— Энэ гоё һайхан санатори хараһандаа би, минии нүхэд ехээр сэдьхэлээ хананги байнабди. Танай санатори алишье талаараа һайн байна.

Һайнаар амаржа, эмшэлүүлхыень афганска правительствын толгойлогшо горнягуудта хүсөө.

Оролдолгын хүсөөр

Хүнэй хүлөө табяагүй хүжэ тайга гэхээр хүхэрэн нэмжыһэн хүнды жалгануудай нэгэндэ Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаамхай үнеэдэй гүүртэ байдаг юм.

Эндэнь нютагай үүлтэрэй мал байрладаг. Һаалишад, мал адуулагшад үнеэдэй һү шэмые улам ехээр нэмээжэ, сагаан эдеэ элбэг дэлбэг болголсохын түлөө ехэ оролдолго гарган ажаллана. Эндэхи һаалишад ажахын жэлэй хутасаа соо үнеэн бүриһөө 977 литр һү һаагаа. Энэнь үлэмжэ ехэ бэшэшье һаа, гүүртын малшадай түрүүшын амжалта болоно. Яахадааб гэхэдэ, урдань Закаменай аймагта нютагай үүлтэрэй үнеэдһээ иимэ ехэ һүн хэзээшье һаагдадаггүй байгаа бшуу. Үнеэн бүриһөө 300—400 литр һү һааһан хүн эгээн һайнда тоологдодог бэлэй. Нёдондо эдэ һаалишад үнеэн бүриһөө арай гэжэ 300 литр һү һаагаа һэн.

Харин мүнөө жэлдэ хайшан гээд иимэ ехэ һү һаагаа гээшэб? Энэ асуудалда харюусахадаа, фермын ажал хүдэлмэридэ һүүлэй үедэ болоһон хубилалтануудые хараадаа абаха хэрэгтэй.

Үнэхөөрөөшье ехэхэн хубилалтанууд болоһон байна. Партиин ЦК-гэй январска Пленумһээ хойшо ажал хэрэгээ эрид һайжаруулха гэжэ шиидэһэн юм. Тэрэ жэлдэ энэ гүүртые даагша болгогдожо залуу коммунист Дашанима Норбоев табигдаһан байгаа. Нүхэр Норбоев малшадтайгаа хамта ажалай эмхидхэл һайжаруулжа захалаа һэн. Гэхэ зуура, «һураһан зан һурааршье таташагүй» гэдэгтэл адли, эндэхи малшад түрүүшээр хуушанайхяараал малаа харууһалдаг, эдеэлүүлдэг байба. Үнеэдһээ сүүдхэ соо 1—2 литр һүнэй гарахада хүрөө гэжэ хэлсэдэг байгаа. «Манай эндэхи үнеэдһээ хайшан гээд ехэ һүн һаагдаха юм? Харин үүлтэр һайнтай, томо үнеэд һаань һаахал байгаабди?»—гэжэ зарим хүнүүд халдасагүйгөөр харюусадаг байба.

Тиигэбэшье, энэ залуу коммунист «Зоримгой хүн зориһондоо хүрэхэ» гэдэгтэл түрүүшын бэрхэшээлнүүдһээ сухарингүй, оролдон ажаллаа.

—«Өөдэлхэ зоной үгэ нэгэн, үдэхэ малай зүһэ нэгэн» гэжэ бурят арад хэлсэдэг һэн. Бидэнэр баһа эмхитэйгээр ажаллаха, малайнгаа үүлтэрые һайжаруулха ёһотойбди,—гэжэ коммунист Норбоев малшадайнгаа урма хэшээлые бадаруулан хэлэдэг байба.

Малшадтай хөөрэлдэн, тэдэнэй даа һан хэрэгэй түлөө харюусалгатай байһыень ойлгуулжа, ажалай шанга гурим тогтоогоо. Тиигэһэнэй эсэстэ ажал хүдэлмэришье һайнаар ябажа захалаа. Малшад хорёо хашаануудаа һэльбэн шэнэдхэжэ, үнеэдээ кормушкануудсооһоо эдеэлүүлдэг болоо. Үнеэдээ тугаллахадань эртээкһээ һайса бэлдэдэг байба. Тугалнуудые эхэһээнь һалгаажа тэжээдэг болоһонһоо хойшо һүнэй абтаса хараа байса нэмээ. Һаалишад үнеэдээ һаахын урда тээ дэлэнгыень угаадаг, эльбэдэг болонхой. Урдань иимэ арга хэрэглэгдэдэггүй байһан юм. Үнеэдээ байрадань баряад, тугалгүйгөөр һаадаг боломсоор зарим һаалишад «үнеэднай эбилнэгүй, тугалыень хүхүүлхэмнай» гэһэн эрилтэ табяа һэн. Тиихэдэнь коммунист Норбоев малшадтаа түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгэһэн, ойлгоогүй, мэдээгүй юумыень хэлэжэ, ойлгуулжа үгэһэн байна. «Манай аймагай түрүү һаалишад Ханда Абидуева, Мидык Соктоева, Ринчин Соктоева, Гарма Лыгденова болон бусад мүн лэ нютагай үүлтэрэй үнеэдһээ мянга гаран литр һү һаана. Таанаршье үнеэдэ һайса эдеэлүүлээ, харууһалаа һаа, тэды шэнээн һаахат» гээд хэлэхэдэнь, һаалишадай урма зориг дээшэлжэ, улам оролдосотойгоор ажалладаг болоо.

Эндэхи малшад 1955 ондо түрүүшынгээ амжалта туйлаа бэлэй. Жэлэй дүнгүүдые зүбшэн хэлсэхэдээ, ажахын 1956 ондо үнеэдһээ һү һаалгые хоёр дахин нэмээхэ зорилго табиһан юм. Үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэжэ, малаа садхалан тарганаар онло оруулжа байхадань, февраль һара соо Коммунистическэ партиин XX съезд боложо, ажал хэрэгтэнь айхабтар ехэ дэбжэлтэ үүсхээ һэн.

Колхозой малшад съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые зүбшэн хэлсэжэ, үнеэн бүриһөө 900 литр һү һааха уялга абаад, хэлэһэн үгэдөө хүрэхын тула хоорондоо мүрысэһэн юм. Коммунист Норбоев һаалишадай хүдэлмэриин дүнгүүдые ходо гаргажа, хэн түрүүлһыень магтадаг, гээгдэжэ ябагшадта туһалдаг байба.

Хабарай нюрган ута. Малшад үбһэ тэжээлээр дутамагшье һаа, бии байһыень гамтайгаар, һайнаар буйлуулжа малдаа үгэдэг, малаа саг соонь уһалдаг, дабһа хужар болохо зэргээрнь эдюулдэг, сэбэр агаарта бэлшээн ябуулдаг гурим тогтоогоо. Үнеэдээ үдэрэй хоёр дахин нэгэл хэмдэ һаадаг байгаа.

Тиимэ гуримаар ажалаа эмхидхэжэ, һаалишад үбэлэй һарануудта зунайхиһаа дутуугүй ехэ һү һаажа абаа. Тугаллаха үнеэдые саг болзорһоонь урид шэргээдэг заншалые огто болюулһан байна. Тиигэһэнэй ашаар хэды ехэ һүн нэмэжэ абтаа гээшэб! Оролдоһон хүнүүд оньһо оншыень олохол байна даа!

Хохи һалхитай хабарай саг үнгэржэ, зүлгы дулаан зунай ерэмсээр һаалишад һү ехээр һаахын түлөө хамсыгаа шаман оробо. Малаа һайн бэлшээридэ ябуулаад, үдэшэ үглөөниинь һаадаг байгаа. Үдэшын һаалиин һүүлээр үнеэдээ хэбтүүлжэ амаруулаад, дахин гаргажа һүниндөө бэлшээдэг болоо. Һүни бэлшэжэ һураагүй һэн. Тиихэдэнь үнеэдээ хэдэн үдэшэ баалалтаар бэлшээһэнэй удаа тэдэнь өөһэдөө ошодог болонхой.

Залуу коммунист Д. Норбоев малажалай ашаг шэмэ үгэлтые бүри ехэ болгохын тула партиин табиһан ехэ зорилгонуудые малшадтаа һайнаар ойлгуулжа, түрүү арга дүршэлнүүдые дэлгэрүүлэн, гүүртынгээ хүдэлмэриие бүримүһэн шэнэдхээ. Тиигэжэ энэ гүүртынхид аймагай малшадай мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлээ. Тэдэнэр нёдондонойхиһоо гурба дахин ехэ һү һаагаа. Гүүртын түрүү һаалишад Д. Намдакова, Х. Ганжурова дээдэ захань 400—450 литр һү һаадаг байһан һаа, мүнөө жэлдэ 1434—1234 литр һү һааба. Жэл соо 750 литрһээ доошо һү һааһан һаалишан эндэ байхагүй. Гүүртынхид бүхы эхэ малаа саг болзортонь ороондо оруулһан байна. Нёдондонойнгоо тугалнуудые бултыень тобир тарганаар тушаагаа. Иимэл даа, оролдосото ажалай үрэ дүн!

Мүнөө эндэхи малшад үбэлжэлгэеэ эмхитэй һайнаар үнгэргэхөөр бэлэн болонхой. Зунай сагта, мүн намартаа гүүртын малшад 550 центнер үбһэ, 250 центнер зелёнко, 85 тонно силос, 300 гаран центнер солоомо бэлэдхээ. Малай байранууд дулаалагдаа, хорёо хашаанууд һэльбэн заһагдаһан, сэбэрлэгдэһэн байна.

Колхозой малшад садхалан тарганаар малаа үбэлжүүлжэ, энэ жэлдэ бүри ехэ амжалта туйлаха гэһэн хүсэл зорилготойгоор ажаллажа байнад. Һаалишад ажахын үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүдые һаяхан зүбшэн хэлсээд, ерэхэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1200 литр һү һааха уялга абаа.

Д. Аюшеев.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүдһээ

Үшөө хойшолуулхын аргагү

Өөрын клуб, библиотекэгүй нэгэшье колхоз Ториин аймагта байхагүй. Энэ ехэ һайшаалтай гээшэ. Ажалшан олониитын дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха, тэдэниие культурна болбосон болгохо хэрэгтэ культурын эдэ гуламтанууд ехэ үүргэтэй. Гэхэтэй хамта, манай аймагтахи олон клубууд, библиотекэнүүд энэ хүндэтэ үүргэеэ дүүргэжэ шаданагүй. Олон колхозуудта культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри тон муугаар табигданхай. Энээниие харуулхын тулада иимэ жэшээ дурдая. Һүүлэй үедэ культурын хүдэлмэрилэгшэд колхозуудай полинуудта, малажалай фермэнүүдтэ огтолон ябахаяа болинхой.

«Улаан-Тори» колхозой клуб (даагшань нүхэр Цыренов) бараг хүдэлдэг гэжэ тоологдодог байгаа. Энээнһээ урда нүхэр Цыренов малшадта, колхознигуудта ходо ошожо, хөөрэлдэдэг, ханын газетэ гаргадаг байһан юм. Культурно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадаа нүхэр Цыренов хүдөөгэй эдэбхитэдые хабаадуулдаг һэн. Теэд мүнөө тиимэ юумэн үгы. «Улаан-Тори» колхозой клуб абяа шэмээгүй болошонхой. Гансал эндэхи клуб иигэжэ муудашоо бэшэ, харин олон газарта иимэ байна. Жэшээнь, Молотовой, Ленинэй, Калининай, Маленковой нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудта иимэрхүү байдал үзэгдэнэ.

Оёор гэжэ нютагай ажалшад уранһайханай концерт дүрбэн жэлэй саада тээ хараа һэмди гэжэ хэлсэдэг. Энэ колхоздо лекци, хөөрэлдөөн гэхэ мэтэ болодоггүй. Эндэхи клубта ажалшад ерэдэгшьегүй, ерэхэшьегүй байна. Юуб гэхэдэ, клуб соо муухай, хүйтэн.

Үбэлэй саг ерэбэ. Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлдэ һайнаар бэлдэхэ, ажалшадай амархын тулада таатай зохид болгохо ёһотой байгаа. Теэд энэ хүдэлмэри манай аймагта муугаар ябуулагдана. Гансал Доодо-Бургалтайн хүдөөгэй клуб үбэлдэ һайнаар бэлэдхэжэ байна. Эндэ шэнэ пеэшэн баригдана, гэрынь заһагдана. Гадна, клубай түхеэрэлгэ—стулнууд, люстрэ гэхэ мэтэ бэлэдхэгдэнхэй. Мүн хүгжэмэй хэрэгсэлнүүд худалдажа абтаа. Һайнаар түх дэһэн клуб соо ажалшадай а дашье зохид байха. Мүнөө эн зүжэг наада һайндэртэ бэлэд

Энээнтэй хамта аймагай гуудтахи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд үбэлдэ гаар бэлэдхэнэ гэжэ сэхэ хэрэгтэй. Жэшээнь, Наринай гэй клуб үмхиршэһэн тулюур тэй. Тэрэниие дулаалха, хын тулада ехэ юумэ хэхэ уш Зосоонь хоёр пеэшэн барих лаалха гэхэ мэтэ. Мүн горь леэ бэлэдхэхэ байна. Мүнөө дэ бэлэдхэлэй үргэнөөр ябуу жа байбашье, эндэ юуншье х гүй. Клуб заһуулхаяа сел мүнгэ һомолһоншье һаа, тэ дүүргэхые оролдоногүй. Ти Маленковой нэрэмжэтэ ко правлени (түрүүлэгшэ нүхэр Цыренов) клуб заһахаяа а шьегүй, заһабаришье хэнэгүй.

Нариндахи хүдөөгэй библ муу гэр соо байлгагдадаг гэ али оройдоо тусхай гэргүй. Т һээ энэ библиотекэ иишэ тииш до зөөжэ байдаг. Иимэ бай уншагшадтай ёһоор хүдэлхы гагүй.

Калининай нэрэмжэтэ ко түрүүлэгшэ нүхэр Чеботарев, нэй нэрэмжэтэ колхозой— Клочихин, «Заветы Ильича» хэр Модоров болон бусад библиотекэнүүдэй хүдэлм һайжаруулха, тэндэ заһабари тушаа анхаралаа табинагүй. ажахын энэ тэрэ хүдэлмэрии соонь дүүргэхэ гээшэ айхабтар хала зорилго мүн. Тиигэбэшье ажал бүтээдэг хүнүүдэй куль эрилтые хангахын түлөө орол гүй хүтэлбэрилэгшэд ехэл бод гүй юумэ хэнэ гээшэ. Ку но-гэгээрэлэй эмхи зургаан үбэлдэ дары бэлдэхээр саг бол дөөдэхи культурно-гэгээрэлэй мэриие һэргээхын түлөө бу оролдохо ёһотойбди.

А. Семенов, «Тор колхозник» газетын харюус секр

Анхаралаа табиха хэрэгтэй

Прибайкальска аймагай Зырянск тосхондо байдаг колхоз хоорондын гидроэлектростанци аймагайнгаа колхозуудые электричествээр гүйсэд хангажа шаданагүй. Юуб гэхэдэ, тэрэ гидроэлектростанци ехээр муудашоо. Тэрэниие һэльбэн заһабарилха, хаалтыень шэнээр бариха гэһэн хөөрэлдөөн аймагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй дунда һүүлшын хэдэн жэлэй турша соо ходо гарана. Гэбэшье, тэрэнь хөөрэлдөөнһөө саашаа ошоногүй.

Мүнөө үедэ Зырянска ГЭС аймагайнгаа оройдоо табан колхозуудые, Турунтаево тосхоной зарим хубииень зайн галаар хангадаг аад, тэдэнээшье хүсэд хангажа шаданагүй. Нёдондо жэлэй һүүл багһаа эхилээд Прибайкальска аймаг электрын хүсые сэхэ Улан-Удэһээ абаха гэжэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулжа эхилһэн байгаа. Теэд тэрэнээшье мүнөө 10 һара соо хэжэ шадабагүй.

Мүнөө үедэ Зырянска ГЭС-эй нэгэ агрегадынь гарһаа гараад Тэрэниие заһабарилха гэхэдэ гэн байхагүй. Аймагай кол болон ажалшад электроэнер рэглэһэнэйнгээ түлөө түлэнэг тябриин 1-нэй мэдээгээр тэндэ хозууд болон ажалшад аяар 1 ган түхэриг мүнгэ үритэй Энээн дээрэһээ боложо, дээр сагдаһан ГЭС хуушаршаһан нүүдээшье заһабарилжа, мэрилэгшэдэйнгөө салин ху шье саг соонь түлэжэ шаданаг сахан Ленинэй нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Козило) мянга гаран түхэриг үритэй.

Энээнһээ хойшо Прибайк аймагай хүтэлбэрилхы органу лон «Сельэлектрын» контор асуудалда анхаралаа табижа, гаа түргөөр электрификаци шаа хэмжээнүүдые абаха жэ найдагдана.

Г. Ил

Худаг хэрэгтэй

«Улаан Шулуута» колхоз (Мухаршэбэр) аймаг дотороо томохон колхозуудай нэгэниинь юм. Колхозойнь центртэ аяар 200 гаран үрхэтэ айл ажаһуудаг аад, тэдэнэр уһанай талаар ехэ ядалдана. Юуб гэхэдэ, эндэ хоёр худаг бии аад, тэрэнэй нэгэниинь лэ хүдэлдэг. Механизированнэ худагаа үбэлэй сагта хүдэлгөөд, зун, хабар, намартаа хүдэлгэнэгүй. Тиимэһээ эндэхи зон колхозойнгоо центрын хажуу тээ, аяар километр шахуу холо байдаг худагһаа уһа эдихэ баатай б Теэд тэрэнь харууһагүй д үбэл болоходо хүрэшэдэг. Му заяанай хабхаггүй байдаг д һалхи шуурганай болоходо соо тооһо шорой, элдэбын юумэн ородог. Иимэ оло той, томо һуурин газарта гансахан худаг бэшэ, хари гурбан худаг хэрэгтэй. Т тэндэхи ажалшад уһаар хүс гагдаха һэн.

Д. Кусотин

Машинанууд табилуулна

(Улан-Удын автоороошын жолоошодой габьяата ажал тухай)

...мэшээгүүдтэй таряа обой... «ЗИС-150» маркын ...нууд Бичурын аймагай ...Бичура тосхонhoo баруул...рон гараhан харгыгаар хой...hoo hубарилдан, харгын ...бурьяса харайлгана.

...нануудай зариманиинь ...100 гаран километртэ хоёр ...рейс хэжэ, колхозуудай гү...таряа тушаахадань туhалhан ...

...аил Семенович, сайн бай... нэгэ үндэр бэетэй, хара ...бинезон үмдэнхэй залуу хү...саа байhан машинын шо...дана. — Яагаа түргэнөөр, ...сэгдэхэгүйгөөр гүйлгэнэш? ...тагhaa гаража ябахыешни ...гэй саанаhaa хараа hэм. ...майе хүсэхэ гэжэ ядаалби, ...рэ нүхэрөө шоглон hагад ...

..., шинии намайе хүсэхэш ...даа? — гээд энеэбхилэн ха...зураа, — хэдыдэхи рейсээ ...эбши? — гэнэ.

...амда орходоо дүтын газар...а шэрэнэб, тиигэбэшье ...намайгаа ахижа ябана ..., машинаяа түргэн харгы...уулал даа, — гэбэ.

...хөөрэлдөөн Харланай «За...гой» пунктын хаалгын дэр...оо hэн.

...оёр шофёрой нэгэн—Семен... Михаил Семенович гэгшэнь ...«Заготзерногой» пунктhaa ... километртэ байдаг «Заря ...ма» колхозhoo, нүгөөдэнь— ...нов Иван Михайлович ...рногой» пунктhaa табяад ...илометртэ байдаг Ждановай ...э колхозhoo таряа шэрэдэг начальник нүхэр Кисляков хөөрэнэ. Шофёр бүхэн абаhан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр, саг болзор соонь дүүргэхын тула үдэр hүнигүй хүдэлмэрилжэ, таряа тушаалгаар гүрэнтэйгөө тоосохо тэмсэлдэнь колхозуудта ехэхэн туhа хүргэhэн байха юм. Жэшээлхэдэ, 100 гаран километрын газарhaa таряа шэрэhэн шофёрнууд М. С. Семенников, И. В. Уколов, Н. Н. Симонов гэгшэд үдэр бүриингөө даалгабарие ходо үлүүлэн дүүргэдэг байба. Илангаяа нүхэр Семенниковой ажал шофёрнуудай дунда магтаалтай болоо. Михаил Семенович «Заря коммунизма» колхозhoo таряа шэрэхэдээ, гурбан тоннын тусхай прицеп хойноо шагтагалжа, рейс бүхэндөө табан тоннын орондо наймые зөөдэг байгаа...

«Заготзерногой» пунктда таряа ашаhан машинанууд олоороо ерэжэл, ерэжэл байдаг hэн.

Тэрэшэлэн Молотовой, Ждановай нэрэмжэтэ, «Защита мира», «Заря коммунизма» колхозуудhaa таряа шэрэдэг шофёрнууд И. Щербаков, Г. Олейников, И. Уколов, Н. Симонов, А. Митрофанов болон бусад үдэр бүриингөө даабарие үлүүлэн дүүргэдэг, ямаршье сагта — hүнишье, үдэршье hаань, ажаллажал ябадаг нүхэд юм.

Эдэнэр аймагай колхозуудай шэнэ ургасаhaa 4500 тонно таряа Харланай «Заготзерногой» пунктда тушаалсаhан байна.

Эдэ шофёрнууд колхозуудай силос даралгадань, овощь тушаалгадань мүн лэ ехэхэн туhа хүргөө.

Шофёрнуудай габшагай, эдэбхитэй ажалые тэмдэглэжэ, КПСС-эй айком болон аймгүйсэдком, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд заримандань баяр баясхалан хүргэhэн, заримандань Хүндэлэлэй грамотануудые барюулhан байха юм.

...ряа зөөлгын эхилхэhээ хой...й шофёрнуудай хоорондо со...ческэ мүрысөөн үргэнөөр ...hэн, — гэжэ автоколонныын

Б. Цыремпилов.

Республикын колхозуудта зелёнко хуряалгын, ...но hүрилэлгын ябаса тухай 1956 оной сентябриин 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

...-үүд	Зелёнко хуряагдаhаниинь	Солоомо hүрилэгдэhэниинь	МТС-үүд	Зелёнко хуряагдаhаниинь	Солоомо hүрилэгдэhэниинь
	100	98,9	Кяхтын	100	15,6
	100	79,1	Сэлэнгын	100	—
	100	74,4	Эгэтын	100	—
	100	71,9	Хонхолойн	99,5	5,8
	100	71,4	Бичурын	98,8	7,0
	100	62,6	Жэрэмэй	98,6	40,7
...лейн	100	58,7	Гашейн	97,2	17,8
...кэ	100	57,9	Селендумын	96,6	22,6
	100	53,0	Хамнигадайн	96,5	17,0
...чна	100	52,6	Үшөөтэйн	96,0	32,9
	100	50,4	Бургалтайн	94,4	72,2
	100	49,2	Ехэ-Кударын	93,4	15,3
	100	46,9	Хүрбын	92,0	26,6
...ин	100	45,9	Охин-Булагай	91,5	35,3
...тайн	100	45,6	Кабанскын	86,8	—
	100	43,7	Суулгын	86,6	3,6
...нска	100	36,0	Баргажанай	78,4	22,0
...ай	100	35,9	Бага-Куналейн	10,0	15,3
...Усанай	100	35,2			
...ин	100	23,1			

Кударын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой полевой ток дээрэ Жарниковтанда үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаба. Суута комбайнер, лафетнэ жаткын машинист Иннокентий Николаевич Жарников мүнөө комбайнаараа шэниисэ сохижо байна. Таряае амяарлан хуряалгада бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлhэнэйнь түлөө Иннокентий Жарниковта шан—костюмай бүд, тэрэнэй туhалагша Сергей Жарниковта—гарай часы барюулагдаа. Жарниковтанай агрегат мүнөө намар 20 гаран хоног соо 908 гектар таряа амяарлан хуряагаа, 186 гектар таряа комбайнаар хуряагаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: республикын хүдөө ажахын министрын орлогшо нүхэр Автушенко И. Н. Жарниковта костюмай бүд үгэжэ байна. **Т. Башкуевай фото.**

Кагановичын нэрэмжэтэ колхоздо

ШЭНЭ МАШИНАТАЙ БОЛОБО

1953 он болотор колхоз автомашина үгы байhанаа энэ ондо түрүүшынхеэ **«ГАЗ-51»** маркын **автомашина худалдажа абаhан байна. Уданшьегүй «ЗИС-5»** гэжэ маркын машина худалдажа абаа hэн. hаяхан колхоз «ЗИС-355» гэжэ шэнэ маркын автомашина худалдан абаба.

hАЙН ҮҮЛТЭРЭЙ ХУСАНУУДЫЕ АБАНА

Колхоз хони үсхэбэрилгэдэ hүүлэй үедэ анхаралаа ехээр хандуулдаг болоо. Тиихэтэй хамта, үүлтэрыень hайжаруулха талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдэнэ. 1954 ондо меринос үүлтэрэй 5 толгой хусануудые худалдан абаа hэн.

—Хусануудые худалдан абаhанhaa хойшо хониднай нарин ба нарибтар ноохотой болоно байна,—гэжэ колхозой хонишон Цыбик Андреева хөөрэнэ.

Сентябрь hарада колхоз «Алтайский-05» гэжэ үүлтэрэй 13 толгой хусануудые худалдан абаа. Мүнөө эдэ хусанууд шахалганда табятай. Ерэхэ хабар эдэ хусанууд колхозой хонин hүрэгтэ табигдаха юм.

МАЛАЙ БАЙРАНУУДЫЕ ЗАhАНА

Колхоздо барилгын тусхай бригада байгуулагдаhаар үнинэй. Энэ бригадые залуу коммунист Цыбикжап Дымпилов хүтэлбэрилнэ. 1955 ондо 100 толгой эбэртэ малай багтаха дал hэльбэн заhабарилагдаа. Энэ оной зун эбэртэ малай нэгэ фермын байра ондоо газарта урилан түхеэрэгдээ hэн. Хабартаа нүхэр Дымпиловэй бригадынхид малай фермэ дээрэ хоёр шэнэ байшан барижа дүүргээ. Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ үедэ тус бригада хоёр звено болон хубааралд, нэгэниинь 100 толгой эбэртэ малай, нүгөөдэнь 300 толгой хонидой байха байра hэльбэн заhабарилжа дүүргэхэ дүтэлөө. Бригадын гэшүүд Ц. Цымпилов, Т. Гонжитов, Л. Дармаев, Д. Тубанов гэгшэд hайнаар хүдэлмэрилжэ, үдэрэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэнэ.

Энэ бригадын гэшүүд 1956 он соо колхозойнгоо 8 бүлэдэ шэнэ гэрнүүдые бариhан байна.

МҮНГӨӨР АВАНС ХУБААГДАА

hүүлэй жэлнүүдтэ колхозой олзо ехэ болоо. Үнгэрэгшэ жэлдэ колхоз ажалта үдэртэ 4 түхэриг хубааhан байгаа. 1956 оной эхилhээр колхознигууд 2 дахин мүнгөөр аванс абаhан юм. Энэ жэлэй гурбадахи кварталай дүнгүүдээр колхоз мүнгөөр аванс хубааба. Малшад Пурба, Дулмажаб, Долгор Садаевайхид (эгэшэ дүүнэр), адуушан Цыренжап Будаев, Даша-Дондок Янжапов гэгшэд туд тудтаа 900—1000 түхэриг авансаар абаа hэн.

—Мүнөө 1000 гаран түхэриг ажалта үдэртөө абааб. Жэлэй дүүрэхэдэ үшөө ехые абаха ёhотойб, тиихэдэ өөртөө велосипед худалдан абахаб, — гэжэ залуу колхозник Даша-Дондок Янжапов хөөрэнэ.

Б. Ванчиков.
Закаменай аймаг.

Сатирын БУЛАН

Ц. БАДМАЕВ

1. УНТААН СООГООШЬЕ...

Эндэхи городой гостиницада
шууяатай.
Ерэжэл байдаг
ябадалдаа эсэнхэйнүүд —
Эндэhээш, тэндэhээш
ушаргүй яаралтай
Элдэбын ажалтай
командировочно хүнүүд.

***

Номертомни хоёр
орон табяатай.
Нэгыень би
hүниин hүнидэ зобооноб.
Нүгөөдэнь хооhон,
зохидхоноор хуряагаатай.
Намтай эндэ
хэн байхаб,
хүлеэнэб.

***

Оройшог бусажа ерэбэб номертоо.
Ороходом хурхирха абяан
дуулдахадаа
Унтажа хэбтэбэ
хажуудахи орондом
Ута гэгшын...
нэгэ нүхэр даа.

* * *

Дэнгээ унтараажа,
хүнжэлдөө шургабаб.
Дуулан гэhээм
хүршэмни гэнтэ бүдүүнээр
Унтаандаа
гэнтэ
дуугаржа гараба.
Угтаашье ойлгожо ядабаб
түрүүндээ.
Тииhээр лэ
одоошье ойлгожо эхилбэб,
«Түсэб!» лэ гэнэ,
«нажимайгтыл!» гэнэ,
«Нажимайгты!» гэнэ,
«hара дүүрэбэ!»
«Нажимайгты!» гэнэ
«Нажимайгты!» гэнэ

***

Ямар ажалтай энэмни байгааб?
Яhала
дээгүүр лэ нүхэр хэбэртэй.
Халта болоод,
үшөө нэгэ «нажимайгаад!»,
хэрэгээ бүтээhэн юумэндэл
баяртай,
Дуугай болобо танигдаагүй нүхэрни.
Дууража байтараа
өөрөөшье унташабаб.
Үглөөгүүр hэрихэдэмни
«нажимайдаг» хүршэмни
Үhэеэ hамнажа, хубсалан байба.

***

Тэрэ нүхэртэеэ танилсабаб байhаар.
Томохон заводой директор байба.
«Бидэнии
иимэ ударидагшадhaa
Бушуу түргэн
зайлуулhай» гэбэб.

2. ХАБ НОХОЙ

(Шог)

Үрзылдэшэhэн эрзэгэр нохойнуудаар
Үсөөн уулзаhан байгдаха даа.
Хэнэйб даа хорёогой хажуугаар
Хайшаа hэм сохижо ябабаб даа.

Гаража ерэбэл даа нэгэ хаб.
Гангинаха хусахань ушаргүй.
Яаhандам намда оробо хаб?
Яажашье hанажа бирабагүйб.

Түргэн үhэеэ hамнабаб!
Та тай!
Тиихэдэм хара нохой
Абяагүй болоод тэхэрибэ,
Арбайтар hүүлээ бодхоонхой.

Нобшо задарюун хүнүүдтэ
Нохойшье дурагүй гээшэл ха.
Үйлсөөр өөрынгөө хэрэгүүдээр
Үрзысэ хатарна заахан хаб.

3. ХУРШЭНЭР

Хүршынгөө газаагуур тугаарhaa
Хойшо урагшаа алхалнаб.
Хүршынгөө хажуугаар гарахадаа
Хото байрыень адагланаб.

Мүнсэгэр улаахан хүршэмни
Мүнгэндэ дуратай ушаргүй.
Базаар дээрэhээ хүршэмни
Бүхэли үдэртөө hалахагүй.

Мүнгэн лэ гэжэ ябахал даа.
Мүнгэн «бурханиинь» болоhондол
Тэрэнэй нюурышье харахада
Түхэрсэн лэ табан мүнгэндэл.

Нобшо ноохой, юу хээхэ
Наймаалха, сэнгынь нэмээхэ,
Хоморой юумэ лавкануудаар
Хододоо бэдэрэн гүйхэл даа.

Дүтынгөө хүршэдэ тиимэhээ
Дурагүй болоhон дээрэhээ
Хотонойнь хажуугаар алхалнаб.
Хаа-яа үгэнүүдые шэбэнэнэб.

Намайе хараад хүршэмни
Наадалжа байна янзатай:
«Дэмы энээгүүр hүндэлнэ,
Дэн лэ залхуу хүн алтай...»

Болииш даа, минии хүршэхэн
Бишни баhал ажалтайб.

Шамай шүлэгтөө оруулха гээд,
Шаасhaa үлүү зобонхойб.
Алхалнаб, алхалнаб, алхалнаб,
Ажалаа дүүргэжэ ябанаб.

СҮЛӨӨТЭ АРАДАЙ hҮРТЭ ХҮСЭН

☆

(Москваhaa ерэhэн бэшэг)

☆ ☆

...рай дуулим үдэр байба. ...нэрэмжэтэ амаралта, сэн...парк соо ороходо, зүрхэ сэдь...гэмэ жэгтэй hайхан аялга ...Энээнэй нугалбаряарнь, бо...Ази түбиин оронoй али нэгэн ...гжэм тэжэ хэдыдээшье ту...р. Жэгдээр дэбдиhэн улаан ...харгыгаар саашалхадамнай ...даа томо алтан мүшэтэй ...намилзана. Энэ хадаа эрхэ ...Вьетнамай Демократическа ...кын Гүрэнэй туг ха юм.

...орохотоймнай зэргэ нүхэр ...Минэй дүрэ хүн бүхэнии ...өөр уряалhан мэтэ угтан ...Тэрэнии тойруулаад, түрэ...тайнь үзэсхэлэнтэ hайхан ...табяатай. «Советскэ Сою... ...Вьетнамай арад зон агууехэ ...мын лагериин бүлэ соо ...ахадүүнэр мүн» гэhэн ...улаан бүд дээгүүр уралан ...байна.

...орон дотор эгээн түрүү...гдэhэн холын Вьетнамай ...жые Москвагай хүн зон— ...ад, студентнэр, Советскэ ...рэгшэд, хүдэлмэришэд ай...ээр hонирхоно. Энэншье ...бэшэ. Вьетнамай эрхэ сү...атай эрэлхэг хүнүүд ха...имтарагшадые даража, ...засаг тогтоогоо, шэнэ ...эршэ зоригтойгоор түбхи...байна гэжэ бултадаа дуу...гаабди. Тиигэбэшье тэдэ... байдалые — хүн зонойнь ...ые, үмдэдэг хубсаhа, хэ...болоод соёл болбосоролые ...хараа бэшэ аад, хүсэд ...ойлгожо абахань бэрхэтэй

...ЭЛЭНТЭ hАЙХАН ОРОН

...ын таhалга соо энэ холын ...гайхамшагта hайхан байгаа...баялигуудтаяа харуулаг... ...ханада үлгөөтэй зурагууд дээрэ Вьетнамай Демократическа Республикын түб хото—Ханой город, тэрэнэй тэгэн дунда байдаг «Бусаагдаhан hэлмэтэ нуур», холо саагуурнь зурыhан ута гэгшын түмэр хүүргэ үзэгдэнэ. Выставкэ харахаяа ерэhэн пионернүүд шаг шууяа табилдан, иишэ тиишээ хараашалжа багшаhaa элдэб юумэ асууна.

— Вьетнам гээшэ манай эндэhээ хэды модо болохоб? Ямар оронуудтай зэргэлээд байдаг бэ? — гэжэ малгайгаа гартаа бяряад ябаhан бишыхан хара хүбүүн hураадхиба.

— Зүүн ханада үлгөөтэй картые дүтэ ошоод харагты, — гэжэ тэдээнтэй хамта ерэhэн багшань хэлэбэ.— Энэ орон Индо-Хитадай хахад аралда оршодог юм. Хойто талаhaa Хитадай Арадай Республикатай нэгэ хилэтэй. Зүүн тээнь далай. Баруун зүгтэнь орьёл үндэр хаданууд. Тэдэнэйнь саана Лаос ба Камбоджа гэжэ нэрэтэй гүрэнүүд бии.

— Ханой городто үбэлэй сагта хэр хүйтэн хаб? Үхибүүд даарадаг аа гү? — гэжэ олоной дундаhaa нэгэн асууна.

— Үбэл гэжэ тэндэмнай болодоггүй ха юм. Жэлэй дүрбэн сагта жэмэс сэсэгүүд hалбаржа, жэгтэй hайхан үнгэтэйгөөр харагдадаг. Энэ Ханой городой тэгэн дундахи ехэ нууршье мүльhэтэдэггүйл. Үхибүүд юундэ дааpaxa гээшэб, — гэжэ хэлээд багшань тэдэнээ дахуулжа, энэ ороной байгаалиин баялигуудые харуулhан элдэб зүйлнүүдтэй танилсуулна.

Вьетнам гээшэ алта, мүнгөөр, түмэрэй рудагаар, боксидоор, вольфрамаар, шулуун нүүрhээр айхабтар элбэг. Эдэнэйнь бүхы дээжэнүүд выставкын таhалга соо табяатай. Хонгай—Кам-Фа гэжэ газарта шулуу нүүрhэ оройдоо малтангүйгөөр, миил хүрьhыень хобхолон абадаг. Энэ ажалые харуулhан зурагай хажууда хүн зон олоороо сугларан харана. Ашагта малтамалнуудhaa гадна, ой модониинь, тэдээн соогуур байдаг ан гүрөөлнүүдынь жэгтэй hонин лэ!

Таhалгын тэгэн дунда элдэб янзын модонууд табяатай. Баглагар ехэ мүшэр hалаануудтаяа бэшэ ааб даа, тиигэжэ тэрэ зандань асарха болоо hаа, ямар байра соо багтаха гээшэб. Бултадаа шахуу хахад метр хэмжүүртэйгээр тайрагданхай. Эндэ байhан хоёр алда бүдүүнтэй лим («түмэр» модон) хүн зонии hонирхуулна. Энэ модон хатуу бүхөөрөө дэлхэй дээрэ онсо hуури эзэлдэг. Гол илгаань юуб гэхэдэ, хэдышье жэл соо үмхирдэггүй, хорхой шабхайда эдюулдэггүй. Лим сань гэжэ хүрибтэр үнгэтэй ехэ гоё модон харагдана. Тэрээгээр гэр соохи хэрэгсэл — стол, стул, орон гэхэ мэтэ зүйлнүүдые уралан хэдэг. Мүн шин гэжэ буха гүрөөhэнэй эбэр шэнги ялагар хүрин үнгэтэй модон угаа үнэтэй дээрэ тоолэгдодог. Холоhoo харахада, ута гэгшын мушхамал эбхээтэй байhандал адляар үзэгдөөшэмнай юун гээшэб? Энэмнай нарин ута хулhан ха юм. Урдань манай бурят зон эгээл иимэ хулhaap ташуурай бүреэ хэдэг бэлэй. «Дааган зантай мориндом далайн хулhан яажа хань даа» гэжэ дуулаад лэ, гүйгөөшэ хурдан мориндоо ташуураа халтад харагдуулхадань тэрэншье хатар жороо табижархидаг байгаал. Теэд манай аба, эжынэр аяар холын энэ оронhoошье ерэhэн хулhaap ташуурай бүреэ хэдэг байгаа аалам?

2. ГАЗАР ДООРОХИ ТАН ФУ ЧУНГ ТОСХОН

Иимэ hайхан ороной гайхамшагта баялигуудта хорхойтоhон хариин дээрмэшэд үни удаан саг соо булимтаран орожо, арад зониень хэрзэгы шэрүүнээр дарладаг байгаа. Эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө эрэлхэгээр тэмсэhэн арад зон хэзээдэшье илагдадаггүй. Вьетнам арадай тэмсэлэй түүхэ энээнии эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ.

Выставкын «тэмсэлэй таhаг» руу ороходомнай, тэгэн дунданъ Вьетнамай тэмсэлшэдэй дайшалхы тугууд нэгэн доро сугларанхай, hүр жабхалантайгаар жэрылдэнэ. Гал улаан үнгэтэй аад, шара, ногоон, сэнхир утаhaap элдэб үгэнүүдые уралан оёотой энэ тугууд аюулта ехэ байлдаан соогуур гараа ха юм. Зарим тугуудтань хоёр — гурбан орденууд хадхаатай. Арадай шэн зоригто хүбүүд айха сухарихые мэдэнгүйгөөр энэ тугуудые баряад, дайсанай урдаhaa добтолон ородог байгаал!

Таhаг соохи эгээл hонирхолтой юумые хараха, сэдьхэлдээ хадуухые хүн бүхэн оролдоно. Заримаиинь доошоо бүхыгөөд, юушьеб шагаана. Ехэл гайхалтай юумэнэй дэргэдэ сугларhан хэбэртэй. Дүтэлэн ошоходомнай, нэгэ бишыхан hандали дээрэ шабараар хээтэй гэр байранууд, жэмэстэ модод, хүн зоной дүрэнүүд харагдажа байба. Энэмнай урда Вьетнамай Тан Фу Чунг гэжэ нэрэтэй тосхон ха юм. Теэд юрын тосхон бэшэл! Бүхы тосхоной доогуур бэе бэедээ холбоотой нюуса харгынууд малтагданхай. Миил худаг байна гэжэ hанахадашни, тэндэhээ эхилhэн нүхөөр саашалхадаа ехэ гэгшын бүхэлэлтэ болошонол. Тэндэнь буу зэбсэгүүд, эдихэ хоол, үмдэхэ хубсаhанhaa эхилээд, хамаг юумэн булта бии. Алишье зүгhөөнь дайсанай ерэхэдэ галта hсмон гү, али хурса түмэр хадхуур, үгышье hаа томо гэгшын шулуун мунса буужа ерэдэг байгаал! Гэр бүхэн, жэмэстэ модон бүхэн, углуу тохой бүхэн барандаа хэрэм болгогдонхой. Энэ тосхонии бута сохиходо юу байхань hэм гээд лэ дайсанай дугташахада, тэмсэлшэдэй сохилто улам эршэтэй, улам шанга болодог байгаал. Юундэб гэхэдэ, хамаг хүсэниинь газар дороhoo нэмээгдэн ерэжэл байна ха юм!

Хада уулаар партизанска тэмсэлшэдэй хайшан тэжэ дайлалдадаг байhании харуулhан хэмэл ехэ дүрэ баhал hонирхолтой. Түргэн урасхалтай хадын горход, орьёл үндэр хабсагайнууд тэдээндэ хаалта болодоггүй байгаал. Тэрээ руу харгы заhаха, буу зэбсэг абаашаха, эдеэ хоол зөөхэ гээшэ хэды ехэ бэрхэшээлтэйб! Тиигэбэшье, баатарлиг тэмсэлшэд нэгэшье алхам сухаряагүй. Ямар хэсүү байдалда байгаад, эгээ ямар зэбсэг барижа ябаад тэдэнэр дайлалдаа гээшэб! Арзагар шүдэтэй, гранатадал адли аад, тэhэрдэгтүй зэбсэг; сахюур замагта буу; ута хулhан эшэтэй алха, хүрзэ, hэлмэ выставкэ дээрэ асараатай. Мүнөө үеын зэбсэгээр ара үбэргүй зэбсэглэhэн дайсанай урдаhaa эдэнии бaряад тэмсэхын тула хэды ехэ зориг, хэды ехэ хүсэн хэрэгтэйб!

Выставкэ хаража ябаhан Хитадай студентнэр-хүбүүд эдэ бүгэдые ехэл шуналтайгаар шэнжэлэн үзэнэд. Буу зэбсэгыень хаража байгаад өөhэд хоорондоо хитадаршье, ородооршье хөөрэлдэнэ. Оршуултагшан басаганhaa энэ тэрэ юумэнэй нэрэ hурана хэбэртэй, ойлгохогүйдэнь гараараа зангажа харуулна.

— Манай оронойшье тэмсэлшэд эгээл иимэ зэбсэгүүдые хэрэглэдэг байгаа ха юм. Арад зон хүсэтэй. Ямаршье зэбсэгээр hаа дайсадаа дарахал бшуу, — гэжэ ородоор тал мул хэлэдэг болоhон хитад хүбүүн үгэ бүхэнөө тодоор гарган дуугарна. Нүхэдынь тэрээнээ ехэл зүбшөөhэн янзатай.

Дайлалдажа байха үедөө Вьетнамай патриодууд унаа моринoй орондо велосипед ехээр хэрэглэдэг байгаа. Выставкэ дээрэнь нэгэ юрэ бусын велосипед табяатай. Энэнь одоошье гал үhан соогуур гаража, үзэхые үзэжэ, энэ холын Москва хүрэhэн түүхэтэй. Дээгүүрнь годигор түмэр бүгтэрүүлээд, хоёр тээнь мантан томо шпалануудые тээдэг байгаа. Нэгэ шпалань 58 килограмм шэгнүүртэй лим гэжэ түмэр модон. Теэд миин хоёр бэшэ, харин найман шпала нэгэ велосипед дээрэ тээдэг байгаа бшуу. Энэ «мориниинь» даажа ядадаггүй hэн. Түмэр рамынь эбдэрхэдэ, хоёр тээhээнь хулhа баряад бүхэлэн уяжархёотой. Энэ юрын велосипед тэмсэлшэдэй гарта ороходоо ямар ехэ үүргэ дүүргэдэг байhан болоноб, бодоод үзэгты.

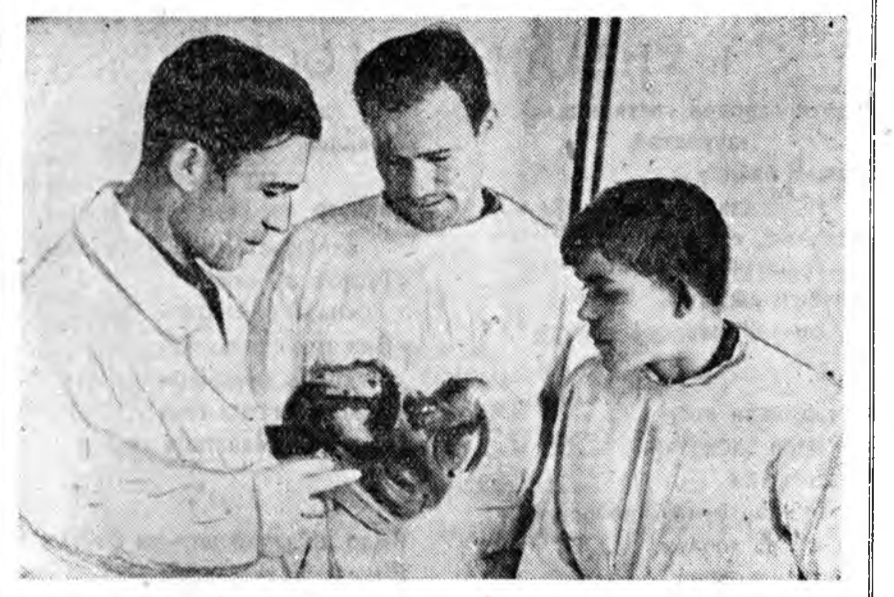
3. ЗААНАЙ ЯhААР, ЗАНДАН МОДООР...

Эрхэ сүлөөгөө олоhон вьетнам арадай шэнэ байдал саашанхи таhалганууд соонь харуулагданхай. Тэдэнэй газараа эдлүүрилдэг, ямар зэбсэгээр загаhа баридаг тухай выставкэ харагшад тон hайнаар ойлгожо абана. Юуб гэхэдэ, тэдэ бүгэдэ бултадаа табяатай ха юм. Хүүгэдэй нааданhaa эхилээд, Вьетнамда үйлэдбэрилэн гаргагдадаг хамаг бүхы эд бараа, элдэб хубсаhа хунар, гэр соохи хогшол зөөри мүн лэ эндэ бии. Эдеэ хоолой зүйлнүүд — рисэй архи, элдэб хатааhан жэмэсүүд, ороохо таряа баhал эндэ асарагданхай. Ой тайга соогуурхи ан гүрөөhэнэй арhан угаа олон. Тэдэнии бултыень элдүүрилжэ, эд зөөри болгодог байна. Теэд эдэ бүгэдэмнай алишье

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Манай республикын һонин

Уралан һиилэгшэд

Сагаан халадуудые үмдэһэн 5—6 хүбүүд һубарюулан табигдаһан столнуудай саанахана һуугаад, ехэ оролдосотойгоор юумэ хэжэ байбад. Теэд яһан дээрэ һиилэхэ гээшэ тиимэшье хүнгэн хэрэг бэшэ ха юм. Эндэ ехэ хүсэл оролдолго, шадабари — мэргэжэл хэрэгтэй.

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай дирекци үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргадаг цехынгээ дэргэдэ уранһайханай зүйл үйлэдбэрилхэ тусгаар таһаг эмхидхэхэ тэжэ шиидэһэн юм. Тэрэ гэһээр 4—5 һара үнгэрөө... Мүнөө комбинадай уряалаар Москвагай мяханай комбинадһаа 3 мастернууд ерээд, залуу хүдэлмэришэдые шэнэ мэргэжэлдэ һургажа байна.

Малай эбэр ба яһан дээрэ уран гоёор һиилэгшэдэй орёо нарин мэргэжэлые шудалха хүсэлэнтэй байһанаа шулуушан В. Данилов, Р. Литвинцев, ашаа тээгшэ А. Гурьянов, модошо дархан В. Ладинков, В. Синяев, В. Мяханов гэгшэд дирекцидэ мэдүүлһэн байгаа.

Яһан дээрэ уран гоёор һиилэхэ, эбэрээр, яһаар элдэб дүрсэнүүдые хэхэ хүдэлмэридэ хүнүүдые һургажа, шэнэ мэргэжэлтэй болгохо гээшэ тиимэшье бэлэн бэшэ. Эндэ ехэхэн хүсэл эрмэлзэлгэ, оролдолго хэрэгтэй. Москваһаа ерэһэн мастернууд В. Г. Баркунов, З. Я. Захаров, А. А. Сысоев гэгшэд залуу нүхэдөө һургахаяа оролдосотойгоор хү-

дэлмэрилөө. Тэдэнэр өөһэдынгөө мэргэжэлдэ дуратай ба мэргэжэлээ эрхим мэдэхэ байһан тула даа залуушуулые энэ хэрэгтэ һургажа байна. Мүнөө һуралсажа байгаа зургаан хүнүүдэй дундаһаа нүхэд Гурьянов, Синяев гэгшэд зургаадахи разрядай мастернууд болоод, хүдэлмэрилжэ байна. Мүн тэрэшэлэн Рудольф Литвинцев, Вилорий Мяханов гэгшэд яһала дүй дүршэлтэй һиилэгшэд боложо байна.

Мүнөө комбинадай дирекци һиилэгшэдтэ тусхай байра түхеэрээд, элдэб хэрэгсэлнүүдые абажа байна. Иигээд һаяар, жэлэй эсэс болотор комбинат шэнэ зүйлэй продукци—ород арадай үльгэр онтохонууд соо хэлэгдэдэг зүйлнүүдэй түхэлтэйгөөр һиилэгдэһэн элдэб гоё һайхан юумэнүүдые үйлэдбэрилжэ захалхань.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилдэг цехын мастер **А. В. Мурзин**, һаяхан зургаадахи разрядай мастерай нэрэзэргэ олоһон һиилэгшэ нүхэр Синяев, һурагша нүхэр Данилов гэгшэд **«Алтан загаһан»** гэһэн үльгэрэй удхаар хэгдэһэн зүйлые хаража байна. 2. Һурагша Рудольф Литвинцев яһаар һиилэһэн юумэеэ хаража һууна. 3. Һурагша Вилорий Мяханов ажаллажа байна.

Е. Ринчиновагай фототекст.

СҮЛӨӨТЭ АРАДАЙ ҺҮРТЭ ХҮСЭН

(Түгэсхэл)

орондо байдаг лэ ха юм, энэ выставкэдэ табяатай зүйлнүүд эгээ юугээрээ онсо өөрэ шэнжэтэйб гэһэн асуудал гаража болохо.

Выставкэ хараһан бүхы хүнүүд энэ асуудалда нэгэн дуугаар иигэжэл харюусадаг:

— Манай холын ханинар—Вьетнам ороной уран дархашуул бүхы дэлхэй дээрэ алдар суутай болохоор байна даа. Мэнэ һая болотор бидэнэр энээн тухай юушье мэдэдэггүй шахуу байгаа ха юмбибди.

Заанай яһаар, зандан модоор хэһэн зүйлнүүд ямар жэгтэй гоё гээшэб! Далайн мэлхэйн хуягаар хэһэн элдэб щётко, һаба һуулга алта мүнгөөр гоёожорхёотой яларан харагдана. Мүнгөөр хэһэн халбага, һэрээ, шанага, хундага, стол дээрэ табидаг бэшэлгын хэрэгсэл үнэхөөрөөшье хүн зоной гайхамаар, зүрхэ сэдьхэл татамаар байна даа! Хэдэн олон жэлэй турша дотор дарлалта доро байһан арад зон эды ехэ оюун бэлигээ, уран мэргэн шадабаряа онсо наринаар хадагалан абажа ябаа ха юм!

Выставкэ хараһан хүн зон өөһэдынгөө һанал бодолые тусхай дэбтэр соо бэшэдэг. Энэ дэбтэрэйнь оройдоо гансахан хуудаһые ираад харая. Тэндэ иигэжэ бэшээтэй: «Вьетнам арадай түрүүшын выставкэ бидэниие айхабтар ехээр һонирхуулба. Ахадүүнэрэйнгээ шэн зоригые, оюун бэлигые, мэргэжэл шадабариие, соёл болбосоролые тон ехээр ойлгожо, сэдьхэлээ хүдэлгэн харабабди. Иимэ алдарта замые гаталжа гараһан арад зон хэзээдэшье илагдахагүй!» Москвагай экономическа институдай студентнэр ба багшанар энэ тэмдэг орхиһон байба.

Советскэ Армиин бүлэг офицернүүд сэрэгэй гуримаар гэхэ гү, тон тобшоор аад, тодо һонороор иигэжэ тэмдэглэнэ: «Гайхамшагта арадай гайхамшагта үзэсхэлэн харабабди. Хүн зоной улам һайнаар танилсахын тула болзорыень хойшолуулха хэрэгтэй».

Украинска ССР-эй Львовско областьһоо хүдөө ажахын выставкэдэ ерэһэн колхознигууд энэ дэбтэр соо бэшэнэ: «Минии «һайн» гэжэ хэлэхэ болоо һаа тон бага. Энэ выставкэ шэнги үзэсхэлэнтэ һайхан зүйлые һая наашадаа хараһанаа һананагүйбди. Жэгтэйл байна даа! Илангаяа урашуулынь бидэниие гайхуулба. Ямар гоёор һиилэнэ, угалзатуулна гээшэб. Магтан хэлэхэ үгэшье олдоногүй».

Эндэ орожо гараһан советскэ хүнүүд эрэлхэг зоригто өөһэдынгөө ханинар тухай нилээд ехэ һайн һайхан юумэнүүдые мэдэжэ, нюдөөрөө хаража, һанал сэдьхэлдээ бүхөөр хадуун абажа ошоно. Энэнь советскэ ба вьетнам арадуудай хоорондохи улам бэхижэжэ байгаа халуун хани барисаае бүри батадхаха байһаниинь дамжаггүй.

Манай ороноор айлшалаад ошоһон Индонезиин Республикын президент доктор Сукарно ханинар гээшэ «харахада холошье һаа, һанахада дүтэ байдаг» гэжэ хэлээ бэлэй. Энэ үгын хэды гүнзэгы, хэды сэсэн удхатай байһаниие бидэнэр өөһэдөө Вьетнамай Демократическа Республикын выставкэ хараһанайнгаа һүүлээр улам бүри лаблан ойлгожо абанабди.

Ч. НАМЖИЛОВ.

Комсомолецуудай һайн үүсхэл

Бурят-Монголой ба Якутска автономно республикануудай комсомолецууд, залуушуул хоорондоо нягта холбоо барисаатай болоо. Энэ хоёр республикын залуушуул зургаадахи табанжэлэй түсэб амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха зорилгоор, хоорондоо социалистическэ мүрысөө эмхидхэбэ.

Һаяхан Якутска автономно республикын делегаци — ВЛКСМ-эй райкомуудай ба эхин организацинуудай секретарьнар, хүдөө ажахын түрүүшүүл—манай республика ерээд ошоо. Якутска түлөөлэгшэд Сэлэнгын, Заиграйн аймагуудай колхозуудаар ябаһан, Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхоз ошоһон байна. Тэдэнэр манай колхозуудтахи комсомольско организацинуудай хүдэлмэритэйнь танилсаа. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздохи үүлтэртэ малай фермэдэ ошожо, түрүү һаалишан Л. Бадмаевагай дүй дүршэлтэйнь танилсаһан байха юм.

Бурят-Монголой ба Якутска комсомолецуудай хоорондохи социалистическэ мүрысөөнэй уялганууд ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой обкомой III пленум дээрэ абтаа.

П. Натаев.

Малшадай үдэр

Ажахын жэлэй дүүрэһэнтэй дашарамдуулан, Закаменай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо «Малшадай үдэр» үнгэргэгдэбэ.

Эндэ суглараһшад ажахын жэлэй дүнгүүдые шэнжэлжэ үзэһэн, һаалишадай мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргаһан ба саашанхи зорилгонууд тухайдаа хэлсэһэн байна. Мүрысөөндэ шалгарһан түрүүшүүлые колхозой парторганизаци ба правлени үнэтэ бэлэгүүдээр шагнаа. Жэшээлхэдэ, һаалишан Цындымэ Бадмаева, Дулма Жалсараева 200—200 түхэригөөр, платиин бүдөөр шагнагдаа.

Хамта 16 хүн шанда хүртөө. Ажахын энэ жэлдэ малшан бүхэн шэнэ уялгануудые абаба.

В. Очиров.

Һаалишадай шэнэ уялганууд

Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишад ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ өөһэд хоорондоо мүрысэһэнэй ашаар ехэ амжалтануудые туйлаа. Ажахын жэлэй дүнгүүдээр хадаа—колхоз дотор дунда жэшээгээр үнеэн бүриһөө 1125 литр һүн һаагдаа. Тэрэнь үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ хоёр дахин шахуу үлүү болоно.

Колхозой түрүү һаалишан Н. Ванчикова үнеэн бүриһөө 1583 литр һү һаажа, аймаг соогоо түрүү һуури эзэлээ. Нүхэр Ванчикова энэ жэл Москва, Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ экскурсяар ошожо ерээ. Мүн һаалишад Д. Санданова, Л. Волкова, Х. Цыбденова үнеэн бүриһөө 1520—1580 литр һү һаагаа.

Мүнөө ажахын шэнэ жэлэй эхилээд байхада, колхозой һаалишад үнеэн бүриһөө 1600 литр һү һааха уялга абаба.

П. Цыдыпылов.

МТС-эй тосхон болбосон боложо байна

Яруунын аймагай Эгэтын МТС-эй центр—Мужииха тосхон жэл ерэхэ бүри болбосон түхэлтэй боложо байна. Механизаторнууд, албахаагшад өөһэдтөө гэрэлтэй һаруул гэрнүүдые шэнээр барижа ороно.

Мүнөө энэ тосхондо дунда һургуулиин байшан, тоһоной завод, хүдөөгэй магазин баригдажа байнхай. Үбэлдөө тосхоной ажалшадые уһаар хангахын тула Эгэтэ голой эрье шадар ехэхэн сөөрэм тогтоогдохонь.

Ц.-Д. Ринчинов.

Үльгэр онтохонуудай шэнэ ном

Бурят-Монголой номой хэблэл бурят арадай үльгэр онтохонуудай суглуулбари ород хэлэн дээрэ хэблэн гаргаа. Энэ ном соо А. Шадаевай суглуулһан, М. Степанов, И. Луговской, А. Уланов гэгшэдэй оршуулһан бурят үльгэр онтохонууд оролсоно.

Энэ ном дунда ба аха классуудай һурагшадта зорюулагдана. Мүн бусадшье уншагшадай тус номые һонирхолтойгоор уншаха байһаниинь лабтай.

С. Барер.

Алжирай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэгшэдые Франциин засагаархид арестовалба

ПАРИЖ, октябриин 23. (ТАСС). Алжирай национально-сүлөөрэлтын хүдэлөөнэй хүтэлбэрилхы ажалябуулагшадые Алжиртахи Франциин засагаархид октябриин 22-ой үдэшэ арестовалаа. Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Марокканска авиационно компанида алба хэжэ байһан лётчик-француз эдэ ажалябуулагшадые мэхэлжэ, Алжиртахи Франциин сэрэгэй засагаархидай гарта үгөө. Алжирай национально-сүлөөрэлтын фронтын табан хүтэлбэрилэгшэд—Мухаммед Эль-хидер, Бен Бэлла, Лашреф, Аит Ахмед Хусейн, Будьяр—Мароккын султантай хөөрэлдөөд, энэ самолёдоор Тунис руу шэглэжэ ябаһан байгаа. Тунисай, Мароккын гүрэнэй ажал-ябуулагшадай хабаадалгатайгаар Туниста хэлсээн боложо, тэндэ Алжирай асуудал зүбшэн хэлсэгдэхэ ёһотой байһан юм. Газетэнүүдэй бэшэһэнэй ёһоор, Туниста буухын орондо Алжирта буухыень Франциин сэрэгэй засагаархид лётчигто захирһан байна. Энэ лётчик франциин засагаархидай захиралтые бэелүүлээ.

Тунисай министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ Бургиба Алжирай национальна сүлөөлэлгын фронтын хүтэлбэрилэгшэдые арестовалһандань ехээр дураа гутажа байһанаа Франциин посолдо мэдүүлээ. Тунисай министрнүүдэй соведэй онсо заседани тэрэ һүни болоо. Тунисай правительство өөрынгөө посолые Парижһаа дуудажа асархаар шиидээ гэжэ Бель Яхмет мэдээсэбэ.

Атомна зэбсэг хорилгые болюулха тухай СССР-тэй хэлсээ хэе гэжэ Кэфовер уряална

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 22. (ТАСС). Демократическа партиһаа США-гэй президентын орлогшын кандидат болохо сенатор Кэфовер гэгшэ Бэйкерсфилддэ тусхай мэдүүлгэтэйгээр хэблэлдэ хандаа. Тиихэдээ Кэфовер гэгшэ атомна болон водородно зэбсэг туршалгые болюулха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай дурадхалые һайшаагаад, США энэ асуудалаар Советскэ Союзтай хэлсээ хэжэ эхилхэ ёһотой гээд хэлээ гэжэ Юнайтед Пресс агентствын корреспондент мэдээсэнэ.

«Бидэнэр господин Булганинтай тэрэнэй оруулһан дурадхал тухайда хөөрэлдэхэ ёһотойбди» ...Советскэ Союзтай хэлсээ хэхэдэмнай бидэндэ һайн лэ юумэ болохоһоо бэшэ, муу юумэ орой болохогүй. Хэлсээнэй туйлагдаа һаа, улам бүри амгалан байдал тогтоохо замда ехэ туһа болохо бэлэй. Бүхы дэлхэйе хосороохогүй гээ һаа, эдэ угаа аюултай туршалгануудые хорихо шухала» гэжэ Кэфовер хэлээ.

Англиин, Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй хэлсээн

ПАРИЖ, октябриин 24. (ТАСС). Франс Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, гадаадын хэрэгүүдэй министр К. Пино үсэгэлдэр үдэшэлэн Лондон ниидэ.

ЛОНДОН, октябриин 24. (ТАСС). Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Сельвин Ллойд Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министр К. Пинотой Суэцкэ асуудалаар зүблөө хэхэ юм гэжэ гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ октябриин 23-най үдэшэлэн мэдүүлээ.

Франци Марокко хоёрой хоорондо хэгдэжэ байһан хэлсээн болюулагдаа

ПАРИЖ, октябриин 23. (ТАСС). Мароккые бэеэ даанхай байдалтай болгохо тушаа асуудалаар Франци Марокко хоёрой хоорондо удаан саг соо Парижда хэгдэһэн хэлсээе болюулха гэжэ Францинн правительство шиидэбэ. Алжирай национально-сүлөөрэлтын фронтын элитэ хүтэлбэрилэгшэдтэй оронойнгоо столица—Рабатада Мароккын султанай һаяхан уулзаһанайнь һүүлээр иимэ шиидхэбэри абтаһан байна.

Баруун Германи яаралтайгаар зэбсэглэгдэнэ

БОНН, октябриин 24. (ТАСС). Баруун Германиин армида «М-47» гэдэг американска мянган танк үгтөө. Энэ баримта тухай газетэ мэдээсэхэ зуураа, Баруун Германиин бронетанково сэрэгые зэбсэглэхын тулада туйлай ехэ мүнгэн һомологдоо гэжэ заана. Жэшээнь, гансахан Америкэдэ бүтээгдэһэн танкнуудые худалдан абахын тулада 4 миллиард 400 миллион гаран марка гаргашалагдахаар хараалагдана. Түсэбөөр хараалагдаһанай ёһоор, Баруун Германиин арми элдэб түхэлэй 10 мянган танктай байха юм.

Баруун Германиин зэбсэгтэ хүсэнүүдые байгуулхын тулада туйлай ехэ мүнгэн һомологдожо байна. «Франкфуртер Альгемейне» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, агаарай хүсэнүүдые зэбсэглэхын тулада табанжэлэй турша соо 5 миллиард гаран марк гаргашалагдахаар хараалагдана. Германиин Федеративна Республикын агаарай сэрэгэй хүсэнүүд 5 мянган самолёдтой байха юм.

Эдэ бүхы гаргашын ехэнхи хубииень налог түлэгшэд бэе дээрээ даажа абаха юм гэжэ газетэнүүд заана.

Гондурастахи байдал

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 22. (ТАСС). Гондураста 1954 онһоо хойшо президентээр байһан Хулио Лосано Диасай правительство шэрээнһээ буулгагдаба гэжэ Америкын хэблэл мэдээсэнэ. Мүнөө Гондурас доторхи засаг түрэнь гурбан хүнһөө бүридэһэн сэрэгэй бүлэгэмэй гарта ороо гэжэ хэблэл мэдээсэнэ.

Шэнэ конституци бэлдэхын, республикын президентые һунгахын тулада байгша оной октябриин 3-да Гондурасай учредительнэ суглаанда һунгалта болоо һэн. Тэрэ һунгалтын үедэ демократическа ямаршье эрхэ сүлөө сахигдаагүй юм; мүн ондоо хараа баримталдаг түлөөлэгшэдые шэрүүн шангаар мүрдэн хэһээһэн байна. Лосано Диасые дэмжэдэг партинуудай түлөөлэгшэд һунгалтын дүүрэһэнэй һүүлээр һунгалтын үедэ бидэ «илалта туйлаабди» гэжэ соносхоо һэн. Шэнэ учредительнэ суглаан Лосано Диасые президент болгон баталха бээз гэжэ һанагдахаар байһан юм.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

КАИР, октябриин 24. (ТАСС). ООН-эй гэшүүн болгожо абаха тухай Монголой Арадай Республикын гуйлтые дэмжэхэ гэһэн шиидхэбэриие арабска гүрэнүүдэй лигиин совет үсэгэлдэрэйнгөө заседани дээрэ баталаа.

***

ПЕКИН, октябриин 23. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Сабуро Танитуци түрүүтэйгээр ерэһэн уһанай ажахы эрхилхэ япон эрдэмтэдэй делегацитай КНР-эй Наукануудай академиин президент Го Мо Жо октябриин 22-то уулзаа. Энэ делегаци КНР-эй Наукануудай академиин уряалаар ерэһэн юм. Уулзаха үедөө Японой эрдэмтэд КНР-эй Наукануудай академидэ уһанай ажахын асуудалнуудаар научна зохёолнуудые дамжуулан үгөө.

***

МОНТЕВИДЕО, октябриин 23. (ТАСС). Уругвайн университедэй студентнүүдэй федерациин эмхидхэгдэһэн конференци дээрэ Гватемалда урдань президентээр байһан Хуан Хосе Аревало үгэ хэлээ. Латино-американска түрэнүүдые США-гэй монополинуудай мэдэлдэ оруулха зорилгоор американска империализм тэдэ гүрэнүүдэй ажабайдалда ехээр хамааралсана гэжэ Аревало мэдүүлээ.

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 23. (ТАСС). ООН-до Грециһээ ерэһэн делегаци үсэгэлдэр мэдүүлгэ хэһэн байна. Кипр арал дээрэ Англиин засагаархидай хорото ааша хэһэндэнь дураа гутажа байһанаа тэдэнэр мэдүүлээ.

«Кокинотримитья гэжэ лагерьта байһан хүнүүдые англиинхид хайра гамгүйгөөр сохино, тамална» гэжэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ. Гансахан сентябриин 28-да лагерьта байһан 48 хүн ехээр сохюулаа гэжэ мэдүүлгэ соонь заагдана.

***

ПЕКИН, октябриин 24. (ТАСС). Урдань Хитадай гээгдэнги провинцинуудай нэгэн байһан Ганьсу провинци мүнөө шэнжэ түхэлөө хубилжа байна. Энэ провинцида капитальна барилга ехээр хэгдэнэ. Ганьсугай центр болохо Ланьчжоуда нефть гаргадаг томохон заводуудай нэгэн баригдажа байна. Тэрэшэлэн эндэ нефтяной түхеэрэлгэнүүдые бүтээдэг завод, хүдөө ажахын машинануудые бүтээдэг завод, тэрэшэлэн бусадшье предприятинууд баригдажа байна.

Советско-японск[...] хэлсээнэй дүн ту[...] японой хэблэл иг[...] бэшэнэ

ПЕКИН, октябриин 23. [...] Токиоһоо мэдээсэһэнэй ёһ[...] ветско-японско хэлсээнэй [...] амжалтатайгаар боложо д[...] һүүлээр Японой олохон [...] гансашье Советскэ Союзта[...] тэрэшэлэн арадай демокра[...] нуудтай харилсаагаа сааш[...] жаруулха шухала гээд [...] Японой дипломати хэ[...] дань баруун оронуудтай [...] дэг байгаа һаа, мүнөө [...] оронуудтай хэлсээ хэдэг бо[...] гэтэй гэжэ газетэнүүд заа[...]

КНР-тэй худалдаа наймаа[...] гэдхэхые «Майници» газе[...] на.

Уһанай үерһөө хохи[...] хүн зондо Советскэ [...] туһаламжа үзүүл[...]

ДЕЛИ, октябриин 23. [...] Сентябрь, октябрь һарада [...] хойто хубида уһанай үер [...] ложо, хүн зон хохидоо һэ[...] Бенгали, Бихар, Уттар [...] Пенджаб гэжэ штадууд уһа[...] һөө илангаяа ехээр хохи[...] штадуудтахи ургаса уһанда[...] олон тоото гэр байранууд [...] гагдаһан байна. Тэрэшэлэн [...] үхөө.

СССР-һээ Индидэ байда[...] М. А. Меньшиков мүнөөдэ[...] Премьер-Министр Нерудэ [...] Индидэ уһанай үер болоһо[...] ветскэ правительствын һа[...] божо байһан тухайнь мэдү[...] диин хэдэ хэдэн нютагуудт[...] үерһөө хохидоһон хүн зон[...] ха зорилгоор СССР-эй Ул[...] рээһэнэй, Улаан хахад һа[...] дэлнүүдэй союзай гүйсэд[...] диин Премьер-Министрын [...] жын фонддо 100 мянган ру[...] гэжэ тэрэ мэдээсээ. Посол [...] Министртэ мүнгэнэй чек ба[...]

Иорданида болоһ[...] парламентска һунга[...] дүнгүүд

БЕЙРУТ, октябриин 23. [...] Амманһаа радиогой дамжу[...] ёһоор, Иорданиин парлам[...] лоһон һунгалтын дүн тухай[...] коммюнике толилогдоо. Ти[...] депутат һунгагдаа.

Шэнэ парламент соохи һ[...] иигэжэ хубаарилагдаа гэж[...] дэй радио заана: нац[...] фронтдо—3, национально-[...] тическэ партида—11, «Араб[...] ституционно партида» —4, [...] гэжэ арабска социалистиче[...] тида—2, «Мусульманай а[...] хани барисаанай пар[...] «Арабска гүрэниие һэргээн[...] гын партида»—2, бэсэ [...] шуулда—14 һуури хүртөө. [...] ниин бэеэ даанхай байдал[...] ороноо батдадска пактда [...] дуулхагүйн түлөө тэмсэһэн [...] ческэ партинууд лэ һунга[...] амжалта туйлаа.

Өөрынгөө бэеэ даанхай [...] аршалан хамгаалхын түлө[...] ниин арадай тэмсэжэ ба[...] ламентда болоһон һунгалт[...] лэн харуулаа. Батдадска [...] Иорданиие хабаадуулхы[...] оролдожо байһан хүнүүд һ[...] үедэ илагдаа. Англо-иорд[...] говорые үгы хэхые, Египе[...] ритэй, мүн арабска бусад[...] нүүдтэй харилсаагаа бэх[...] һунгагдаһан депутадуудай [...] эриһэн байна.

Үндэһэ яһанай илгаа ха[...] доромжолдог полити[...] эсэргүү тэмсэл

ЛОНДОН, октябриин 22. [...] Урда-Африканска Союзай [...] скэ конгресс (энэ орон до[...] диецүүдэй эгээн томо ор[...] жэл бүри болодог конфер[...] рэ тогтоол батлан абаа. [...] тоол хадаа үндэһэ яһанай [...] ража доромжолдог полити[...] руушаагаа, жэшээнь, ондо[...] дэһэ яһанай зониие ами а[...] зарта ажаһуудаг болгохо т[...] хан баталагдаһан хуули[...] хэн буруушаагаа.

Үндэһэ яһанай илгаа ха[...] ниие доромжолдог ябада[...] таараа нэгэдэжэ тэмсэхы[...] бүхы яһатанай түлөөлэгш[...] тэ-национальна конферен[...] гэжэ шадалаараа оролдо[...] шиидхэбэриие тус конфер[...] баадагшад баталан абаба.

Редактор Д. Л. ЛОБ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. Ленина. 26. Телефоны редакции: редактора—46-32; заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37. партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59. пропаганды и переводов — 35-14. культуры и быта. промышленности —34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67. бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00900. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. [...]